

Міністерство освіти і науки України

Луцький національний технічний університет

(повне найменування вищого навчального закладу)

Факультет архітектури, будівництва та дизайну

(повне найменування факультету)

Кафедра архітектури та дизайну

(повна найменування кафедри)

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
ЗА СТУПЕНЕМ ВИЩОЇ ОСВІТИ «МАГІСТР»

ДИЗАЙН СУЧАСНОГО ОФІСНОГО ПРОСТОРУ:
ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРОЄКТНІ АСПЕКТИ

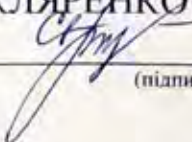
спеціальність 022 Дизайн
(шифр і назва спеціальності)

освітня програма «Дизайн»
(назва освітньої програми)

Виконав: здобувач вищої освіти
групи Дм - 21
БОРДЗАНЬ Богдан Петрович

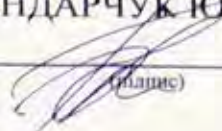

(підпис)

Керівник:
докт. мист., доцент
СКЛЯРЕНКО Наталія Владиславівна

(підпис)

Кваліфікаційну роботу
допущено до захисту
«15» грудня 2023 р.

Гарант освітньої програми:
канд. мист., доцент
БОНДАРЧУК Юлія Сергіївна

(підпис)

Луцьк – 2023 рік

Луцький національний технічний університет
(повне найменування вишого навчального закладу)

Факультет архітектури, будівництва та дизайну

Кафедра архітектури та дизайну

Ступінь вищої освіти: магістр

Галузь знань: 02 «Культура та мистецтво»

Спеціальність: 022 Дизайн

Освітня програма: «Дизайн»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри архітектури та дизайну

Оксана ПАСІЧНИК
Оксана ПАСІЧНИК

«01» вересня 2023 року

**ЗАВДАННЯ
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ**

на здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти

Борданню Богдану Генриховичу
(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема кваліфікаційної роботи *Дизайн сучасного офісного простору: теоретичні та практичні аспекти*

керівник кваліфікаційної роботи *доц. мист. дис., Сидоренко Наталія Вікторівна*
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом вишого навчального закладу від «17» жовтня 2023 року № 314/01-02

2. Строк подання кваліфікаційної роботи *15 грудня 2023 року*

3. Вихідні дані до кваліфікаційної роботи *Дослідження зручності сучасного офісного простору, розробка практичної моделі інтер'єру офісних приміщень*

4. Зміст пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити)
Власні виміри габаритів мають до 50 стор. аналізувати в курсу, форми, розміри 2, розміри 3 (геометрична габаритна), форми 4 (планові габарити) висновків, списку використаних джерел, розробити

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень)
Графічний матеріал: червонолінійний один чистий лист А3 форматом 1,2 x 3 м і один сірокопійний з двох листів форматом 1,2 x 1 м

*Надана таблиця містить теоретичні матеріали
розроблені у вигляді порад/пораджень та мають загальну*

6. Консультанти розділів кваліфікаційної роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		Завдання видав	Завдання прийняв
Розділ 1	<i>доц. мист., доц. Склеренко Н.В.</i>	<i>С.Т.М.</i>	<i>С.Т.М.</i>
Розділ 2	<i>доц. мист., доц. Склеренко Н.В.</i>	<i>С.Т.М.</i>	<i>С.Т.М.</i>
Розділ 3	<i>доц. мист., доц. Склеренко Н.В.</i>	<i>С.Т.М.</i>	<i>С.Т.М.</i>

7. Дата видачі завдання 15 серпня 2023 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

N з/п	Назва етапів науково-проектної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1.	Розділ 1.	20.09. 2023	<i>вс.</i> <i>С.Т.М.</i>
2.	Розділ 2.	15.10. 2023	<i>вс.</i> <i>С.Т.М.</i>
3.	Розділ 3.	15.11. 2023	<i>вс.</i> <i>С.Т.М.</i>
5	Формування висновків та додатків	20.11. 2023	<i>вс.</i> <i>С.Т.М.</i>
6	Розробка проєктної частини	24.11.2023	<i>вс.</i> <i>С.Т.М.</i>
7	Формування реферату	01.12.2023	<i>вс.</i> <i>С.Т.М.</i>
8	Подання пояснювальної записки на інструментальну перевірку на	07.12.2023	<i>вс.</i> <i>С.Т.М.</i>
9	Подання виконаного КР з відгуком	12.12.2023	<i>вс.</i> <i>С.Т.М.</i>
10	Подання виконаної КР на підпис декану та відповідальному секретарю ЕК	15.12.2023	<i>вс.</i> <i>С.Т.М.</i>
11	Захист кваліфікаційної роботи	21.12.2022	<i>вс.</i> <i>С.Т.М.</i>

Магістрант

[Підпис]
(підпис)

Керівник кваліфікаційної роботи

[Підпис]
(підпис)

Роздрань Б. П.

(прізвище та ініціали)

Склеренко Н.В.

(прізвище та ініціали)

АНОТАЦІЯ

Бордзань Б.П. Дизайн сучасного офісного простору: теоретичні та проєктні аспекти

Інтенсивний розвиток виробничої сфери, зростання кількості робочих місць та постійні інновації зумовили розвиток сучасного офісного простору. Він базується на інноваційних принципах організації та концептуальних рішеннях. У роботі проаналізовано дизайн-особливості та проєктні аспекти практичної реалізації дизайну офісних приміщень.

Метою роботи є виявлення теоретичних та практичних аспектів проєктування сучасного офісного простору. Розв'язано наступні завдання: 1) проаналізовано еволюцію офісного простору; 2) здійснено систематизацію та класифікацію офісних приміщень; 3) охарактеризовано функціональне зонування та стилістичні особливості; 4) розкрито роль меблевих конструкцій у формотворенні офісного простору; 5) виділено сучасні концепції у проєктуванні офісів; 6) здійснено концептуальну розробку дизайну офісу проєктного бюро «Expromt».

У розділі 1 виокремлено основні історичні періоди становлення офісного простору. У розділі 2 сформовано класифікації видів та типів офісного середовища і розкрито особливості компонування функціональних зон. У розділі 3 розкрито практичні аспекти проєктування офісного середовища та проведено аналіз меблів, перегородок, композиційних та концептуальних особливостей. На основі теоретичного дослідження у розділі 4 здійснено концептуальну розробку офісних приміщень проєктного бюро «Expromt».

Робота складається із вступу, чотирьох розділів, висновків, списку використаних джерел (40 позицій) та додатків. Обсяг роботи – 54 сторінки (без додатків). Додатки містять 52 сторінки.

Ключові слова: дизайн середовища, офісний простір, систематизація, відкритий простір, закритий простір, коворкінг, тачдаун.

ANNOTATION

Бордзань Б.П. Design of modern office space: theoretical and project aspects

Intensive development of productive sphere, increase of working seating capacity and permanent innovations stipulated development of modern office space. It is based on innovative principles of organization and conceptual decisions. Design features and project aspects of practical realization of office design are in-process analyzed.

The aim of work is an exposure of theoretical and practical aspects of проектування of modern office space. Next tasks are untied: 1) the evolution of office space is analyzed; 2) systematization and classification of office apartments are carried out; 3) the functional zoning and stylistic features is described; 4) the role of furniture constructions is exposed in form-making of office space; 5) modern conceptions are distinguished at offices design; 6) conceptual development of office design of project bureau of «Exprompt» is carried out.

The basic historical periods of becoming of office space are distinguished in a chapter 1. In a chapter 2 classifications of kinds and types of office environment are formed and exposed to the feature of arrangement of functional zones. In a chapter 3 the practical aspects of office design are exposed and the analysis of furnitures, partitions, composition and conceptual features is conducted. On the basis of theoretical research conceptual development of office apartments of design bureau of «Exprompt» is carried out in a chapter 4.

Work consists of introduction, four chapters, conclusions, list of the used sources (40 positions) and additions. Volume of work – 54 pages (without additions). Additions contain 52 pages.

Keywords: design of environment, office space, systematization, open-space, close-space, co-working, touchdown.

ЗМІСТ

ВСТУП	6
РОЗДІЛ 1. Еволюція офісного простору	9
1.1. Стан проблематики дизайну офісного простору	9
1.2. Основні етапи еволюції офісних приміщень	11
Висновки до розділу 1	14
РОЗДІЛ 2. Систематизація та класифікація офісного простору	16
2.1. Систематизація офісного простору	16
2.2. Функціональне зонування офісного простору: класифікаційні особливості	18
2.3. Стилiстичні напрямки дизайну сучасних офісних приміщень	19
2.4. Ключові проєктні аспекти розробки дизайну офісного простору .	22
Висновки до розділу 2	24
РОЗДІЛ 3. Особливості дизайну офісного середовища	26
3.1. Меблі у формуванні дизайну офісних приміщень	26
3.2. Перегородки як інструмент організації офісного простору	27
3.3. Засоби формування візуальної ідентичності офісного простору	28
3.4. Сучасні концепції у проєктуванні офісів	30
Висновки до розділу 3	33
РОЗДІЛ 4. Концептуальна розробка дизайну офісу проєктного бюро «Expromt»	35
4.1. Концепція формотворення	35
4.2. Структура об'єкта проєктування та функціональне зонування	36
4.3. Ергономічні вимоги до проєкту офісу	38
4.4. Композиційні та стилістичні рішення простору	39
4.5. Матеріали та технологія виготовлення	44
Висновки до розділу 4	47
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ	48
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	51

	5
ДОДАТКИ	55
Додаток А. Ілюстративний матеріал	55
Додаток Б. Таблиці та схеми	88
Додаток В. Проектні матеріали до дизайн-розробки офісу проектного бюро «Expromt»	92

ВСТУП

Актуальність теми. Дизайн офісних приміщень – це візитна карта організації, установи, компанії для клієнтів та партнерів, а також це гарантія якісної роботи її співробітників. Поступове зростання будівельної активності офісних будівель, збільшення кількості офісних об'єктів, постійне перепланування існуючих офісів – окреслюють коло проблем, пов'язаних із розвитком дизайну офісного простору. Адже від комфортності, оптимального розміщення та облаштування робочих місць, раціонального розподілу площ, рівня безпеки та сервісу залежать ефективність роботи та психологічний стан працівників, а також імідж організації. Тому одним з головних напрямків розв'язання поставлених проблем є пошук нових підходів до проєктування середовища офісних приміщень.

У наш час актуальності набувають процеси гуманізації офісного простору, у якому основне місце займає комунікація між працівниками, розширення спектру трудової діяльності, реалізація можливостей самовираження. Завдяки цьому можна підвищити естетичне сприйняття робочого простору, збільшити продуктивність роботи персоналу. На основі аналізу способів організації та дизайну офісного простору виникає потреба дослідження функціонального зонування та меблевого наповнення з метою забезпечення комфортного перебування для кожного співробітника.

Поява у проєктних концепціях офісів збірно-розбірних конструкцій, що дозволяють постійно змінювати функціональне зонування, забезпечила формування нового сприйняття простору. Завдяки активному запровадженню сучасних інформаційних технологій, бездротової передачі даних, постійному перебуванні у предметно-просторовому офісному середовищі працівники можуть постійно змінювати робоче місце. Ці аспекти зумовили розширення кількості функціональних зон, що також вимагають естетичного та конструктивно-технологічного оновлення. Таким чином, офісні приміщення початку XXI ст. наповнилися елементами житлового інтер'єру, обладнанням для відпочинку та розваг, зонами для релаксації, шопінгу та побутовими

послугами тощо, що спричинило наближення офісного простору до універсальності. У зв'язку з такими кардинальними змінами виникає необхідність дослідження принципів проектування нових офісних просторів з різноманітними функціональними зонами по-суті універсального призначення. Такий підхід обґрунтовує необхідність системного бачення усіх процесів та засобів проектування, що потребують участі дизайнера.

Отже, розглянута тема дизайну офісного простору є на сьогодні актуальною, потребує комплексного опрацювання усіх проектних аспектів та окреслює необхідність пошуку нових шляхів до розв'язання піднятих проблем.

Мета і завдання дослідження. Метою роботи є виявлення теоретичних та практичних аспектів проектування сучасного офісного простору. Завданнями роботи є:

- 1) проаналізувати еволюцію офісного простору;
- 2) здійснити систематизацію та класифікацію офісних приміщень;
- 3) охарактеризувати функціональне зонування та стилістичні особливості;
- 4) розкрити роль меблевих конструкцій у формотворенні офісного простору;
- 5) обґрунтувати сучасні концепції у проектуванні офісів;
- 6) здійснити концептуальну розробку дизайну офісу.

Об'єкт дослідження представлений зразками офісних приміщень з різноманітними функціональними зонами та обладнанням. До дослідження залучено історичні форми офісів та сучасні приклади облаштування офісного простору великими компаніями світового рівня.

Предмет дослідження – це дизайн-особливості та концепції проектування інтер'єру офісу.

Методи дослідження. Для досягнення мети та завдань використано порівняльно-історичний метод, який дозволив проаналізувати еволюцію офісного простору. Були залучені методи пасивного спостереження,

порівняння, аналізу та синтезу, що дозволили виявити особливості дизайнерських підходів і засобів формування просторів офісу. Метод узагальнення і систематизації застосований для формування ряду класифікацій з метою виявлення загальних принципів проектування офісного середовища.

Для дослідження дизайну офісних приміщень використано електронні, літературні та фотографічні матеріали.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що у кваліфікаційній роботі вперше здійснено системний аналіз сучасних дизайнерських концепцій та підходів формування інтер'єру офісу. Також охарактеризовано еволюцію офісного простору і визначено особливості його класифікації, окреслено напрямки трансформації уявлень про функціонального зонування офісу, предметне наповнення та сучасні концепції проектування.

Практичне значення роботи полягає у тому, що результати та рекомендації можуть бути використані у практичній діяльності дизайнерів для проектування сучасних комфортних офісних просторів. Теоретичні висновки підтверджені проектною розробкою приміщень проектного бюро «Expromt», що представили інноваційну організацію та облаштування відкритого простору. Розроблено авторське обладнання та меблі, що забезпечили комфортне перебування працівників середовища.

Структура роботи. Робота складається із вступу, чотирьох розділів, висновків, списку використаних джерел (40 позицій) та додатків. Обсяг роботи – 54 сторінки (без додатків). Додатки містять 52 сторінки.

РОЗДІЛ 1.

Еволюція офісного простору

1.1. Стан проблематики дизайну офісного простору

Сучасні питання формування інтер'єру офісу – це складний напрямок проєктування, що вимагає системного підходу та комплексного узгодження усіх аспектів. Дослідження, у яких частково піднімається обрана тема, можна умовно розподілити на декілька груп, що торкаються суто проєктування офісного простору та дизайну середовища загалом; історії будівництва офісів і ділових центрів; нових практичних концепцій дизайну офісного простору на прикладах, представлених в мережі Інтернет.

Незначною є кількість робіт, безпосередньо присвячених дизайну офісних приміщень. Привертають увагу праці наступних дослідників: Т. Булгакова, І. Сова [1], Л. Гнатюк, М. Бовкун [2], Є. Дмитрієва [7] О. Новіков [21]. З позицій процесів сучасного формування офісного простору у сучасних умовах важливою є робота О. Новікова [21]. Окремі дослідження торкаються принципів організації офісного простору з огляду на підвищення продуктивності праці працівників, присвячені аналізу питань планування офісного простору [10]. Дослідники Л. Гнатюк та М. Бовкун висвітлюють особливості формотворення меблів для офісних приміщень в контексті еко-дизайну. Вартим уваги є питання еволюції офісного простору [39; 40].

Із розглянутими загальними питаннями формування дизайну офісів, залишаються вузькоспеціалізовані питання ергономічного облаштування та вибору зручного обладнання [14; 18]. Нові підходи до проєктування офісів продемонстровано у дослідженні компактних офісних модулів для зовнішнього використання [13]; принципів проєктування мінімалістичних офісних меблів для заощадження робочого простору [20]; мобільних меблів з розбірними конструкціями [31].

Окремим питанням дизайну офісних просторів присвячені праці про принципи правильного освітлення приміщень [22] та стилістичного

оформлення середовища офісів [33], зокрема футуристичний офіс від голандських дизайнерів з RAAAF [36].

Розробка дизайну офісного середовища тісно пов'язана із проблемами історії будівництва офісів та архітектури ділових центрів [12]. С. Шевчук, В. Скороходов, В. Жуковська піднімають питання про методи управління, принципи і підходи до ефективної організації роботи сучасного офісу [38]. Дослідники Л. Ковальський, А. Дмитренко, В. Лях [11]; Б. Курліщук [15], М. Мальська, І. Пандяк, Ю. Занько [17]; А. Соловійова [35]; Б. Черкес [37] розглядають питання архітектурної типології громадських будинків і споруд, приділяючи увагу різним аспектам формування офісного простору. У дослідженні С. Лінди здійснено класифікацію громадських будівель, дослідниця не наголошує на типах офісних приміщень [16]. Важливу роль для проєктування офісних приміщень відіграють офіційні документи та проєктні стандарти у сфері архітектури [3], а також дослідження середовища у контексті екологічних проблем [8].

Важливим джерелом інформації для обраної теми є матеріали інтернет-джерел, в яких піднімаються питання облаштування офісу як головної складової іміджу компанії. Креативні концепції дизайну офісів розглянуто на прикладах, представлених в мережі Інтернет [5; 6]. Виставкові зразки меблів та обладнання у шоу-румах дають можливість оцінити переваги та недоліки проєктування сучасних офісів [4; 19; 23; 32]. Аналіз інтер'єрів офісів та найкращі зразки, що вирізняються креативністю представлені на сайтах відомих компаній Apple [9], Google [24], Microsoft [25], інтернет-провайдера Bahnhof Office [26], креативного агентства Provid у Києві [27].

Подальші дослідження розвивались у напрямку визначення трендів у дизайні офісів майбутнього [28; 34]; розробки власного стилю [29; 30] та сучасних ергономічних вимог облаштуванні офісного простору [28].

Проте незважаючи на багатогранний інтерес до дизайну офісних приміщень початку ХХІ ст., все ще відсутні комплексні дослідження, що

розкривають сучасні теоретичні та практичні концепції формування інтер'єру офісу. Це визначає актуальність поставленої проблематики.

1.2. Основні етапи еволюції офісних приміщень

Історія виникнення офісів налічує кілька століть і супроводжується зміною суспільно-культурних, технологічних та економічних умов. Виділяємо чотири етапи еволюції офісного простору.

Ранній період (до XVIII століття). У середньовіччі традиційних для сучасних людей офісів не існувало [12]. Більшість бізнес-операцій проводилося вдома чи на ринку. Такий спосіб роботи був характерним для сільської та міської місцевості. Першими прообразами офісних приміщень служили майстерні творчих людей, тобто художників, архітекторів, скульпторів (рис. А.1). Купці розширювали свої бібліотеки і кабінети за рахунок додаткових прибудов, які дивували ділових партнерів розкішшю.

Розвиток конторської діяльності став причиною появи перших так званих «офісів» у XVI ст. [5]. Це були біржі з комбінованою планувальною структурою, з центральним зальним простором та галереями. Функціональне зонування передбачало розміщення торгових лавок на першому поверсі та біржового залу з кабінетами маклерів – на другому. Відомими біржами того часу були біржі Антверпена, Ліона та Лондона, у яких близько половини площі займали бібліотека, архів, сейфи (рис. А.2 – рис. А.3).

Період індустріальної революції (XVIII – середина XIX століття). З розвитком індустріалізації та збільшенням обсягів бізнесу виникла потреба в організації робочих місць для багатьох робітників. Перші офіси були невеликими, переважно великими фірмами та урядовими установами зі значною кількістю клерків та паперовим документообігом [11].

З XVIII ст. досить просторі конторські приміщення з'являються в банках. Вони розташовуються на задніх частинах будинку. З розвитком капіталізму з початку XIX ст. з'явилася окремі офісні будівлі. Спочатку це були групи ізольованих особистих кабінетів, розташовані лінійно вздовж

коридорів або довкола атриуму – закритого внутрішнього двору. Проте у 1880-1930-х роках докорінно змінюється компонування функціональних зон офісів що викликано необхідністю розмістити на невеликій ділянці тисячі людей (рис. А.2). Офісні приміщення цього періоду вирізняються просторістю, хорошим рівнем освітлення завдяки доступності сонячного світла. Вперше спроектовано такі просторі офісні приміщення без перегородок та з великогабаритними панорамними вікнами у Чиказькій архітектурній школі. Вони отримали англійську назву Open Plan Office [1; 5]. Робітники сиділи у довгих рядах столів у просторих відкритих офісних залах, здійснювали роботу з документами та спілкувалися між собою. Таким чином, офіси 1880-1930-х років були умовним продовженням виробничого середовища – фабрики.

Період масової комунікації (середина XIX – початок XX століття). Виникнення телеграфу, телефону та інших засобів масової комунікації окреслило потребу в централізації робочих процесів (рис. А.4 – рис. А.6). Роль офісів підвищилася з метою забезпечення зв'язку та обробки інформації. Інтенсивний розвиток технологій початку XX століття пов'язаний із впровадженням комп'ютеризації, що сприяло зростанню обсягів роботи в офісах, збільшенню процесів для обробки інформації. Тому великі корпорації почали будувати великі офісні будівлі з відповідним обладнанням для роботи з документами.

Зростання вартості землі в ділових центрах США на початку XX ст. породило новий тип будівель – хмарочоси, розвиток яких пов'язаний із винаходом пасажирського ліфта та застосуванням металевого каркаса будівель. З 1920-х років у США та Європі зменшується площа офісного простору на людину.

Період пошуку альтернативних концепцій офісного простору (XX – поч. XXI століття) [6]. У другій пол. XX ст. розроблялися нові концепції офісних приміщень. З'явилися офіси з відкритим простором, коворкінгові простори, офіси з високотехнологічними зонами, спеціальні приміщення для творчої

роботи тощо (рис. А.7 – рис. А.9). Це відображало зміни в організації, культурі і технологіях.

Однак зростання різноманітності та обсягів інформації, що обробляли офісні працівники, вимагали зміни «фабричного формату» офісів. Кожна людина потребувала наявності спеціалізованого робочого місця, що матиме певний аспект приватності, індивідуальної адаптації. Отже, мова йде про підвищення кастомізації офісів. Одночасно потрібно було вирішувати проблему інтеграції та комунікації між співробітниками.

Нові потреби клерків у 1952 р. задовольнила німецька концепція функціонального зонування офісів «Бюроландшафт» («Bürolandschaft») [6; 10]. В основі цієї концепції лежить формування функціональних зон у відкритому просторі «Open Office», проте столи розташовуються групами та умовно розмежовуються не капітальними стінами, а озелененням, що максимально імітує ландшафтне середовище, зокрема дерева в діжках, вазони та ін. (рис. А.2).

Американець Р. Пропст у 1963 р. представив іншу концепцію функціонального зонування як альтернативу «Бюроландшафт». Його ідея – компонування функціональних офісних зон «Action Office» під назвою «кубікл» («Cubicles») (рис. А.6). Кубікли представляли столи, розташовані поряд, та відгороджені невеликими перегородками, що не доходять до стелі. Отже, працівники отримали приватність та одночасно залишалися в відкритому просторі «Open Office». З часом концепція кубікла розвинулась в «Action Office2» або стійниковий кластер «Bullpen Farm» (рис. А.8). Сутність концепції «Bullpen Farm» полягала у ліквідації перегородок між працівниками, але залишались між відділами [11; 12].

Початок ХХІ ст. характеризується розвитком інтернет-мереж, інтерактивних і бездротових технологій передачі інформації. Це зумовило скорочення числа офісних працівників, які вже не повинні були сидіти за стаціонарними комп'ютерами, а отже, самі офіси стали втрачати сенс. Потреба подальшої реорганізації офісного простору була пов'язана із

можливістю творчої роботи та постійної комунікації працівників. Так, набули розвитку нові концепції офісів – коворкінг і тачдаун («Touchdown») [10] (рис. А.10 – рис. А.14).

Концепція коворкінгу (автор Б. Ньюберг, 2005 р.) ґрунтується на поєднанні офісу та фрілансу з його свободою та незалежністю [16] (рис. А.6). Коворкінг – це відкритий простір, поділений на функціональні зони, умовно відмежовані декоративними елементами. При цьому коворкінг-офіси можна повністю реорганізувати та знайти зручніше місце для виконання роботи.

Концепція тачдаун-офісів пов'язана із винаходом ідеї «кінець сидінню» («End of the Seat», автор художник Б. Віссер). В основі формотворення такого простору є фасетна маса з різних геометричних форм (рис. А.12). Працівник має змогу самостійно підібрати для себе зручні умови праці. Відмова від типових елементів робочого простору – столів та стільців, а також зв'язок з простором забезпечили створення є універсальної концепції.

Сьогодні офісні простори продовжують адаптуватися до нових вимог (рис. А.14 – рис. А.47). Фокус переноситься на створення комфортного робочого середовища, увагу до здоров'я і екологічної стійкості. Отже, аналіз еволюції офісних приміщень засвідчив, що ключовою проектною характеристикою є функціональне зонування та розташування робочого місця працівників [11]. Саме це дозволяє виділити два види офісних приміщень – класичний з фіксованим робочим місцем та альтернативний із змінним місцем або без нього взагалі.

Висновки до розділу 1

У розділі 1 на основі аналізу інформаційних джерел висвітлено історичні етапи проектування офісного простору. Недостатність літературних праць, присвячених даній проблематиці, свідчить про необхідність ґрунтовного дослідження.

Виділено чотири етапи формування офісного простору: 1) Ранній період (до XVIII століття); 2) Період індустріальної революції (XVIII – середина

XIX століття); 3) Період масової комунікації (середина XIX – початок XX століття); 4) Період пошуку альтернативних концепцій офісного простору (XX – поч. XXI століття).

Доведено, що перші приміщення офісного типу виникли у XVI ст. і були біржово-ринкового характеру. Проте перші повноцінні офісно-банківські приміщення з'явилися у XVIII ст.

З'ясовано, що збільшення штату працівників в кін. XIX спричинило появу приміщень з великогабаритними панорамними вікнами, де люди працювали у просторах відкритих офісних залах з довгими рядами столів.

Виявлено, що збільшення оброблюваної працівниками інформації у середині XX ст. зумовила появу концепції «Бюроландшафт», що передбачала розміщення працівників в одній функціональній зоні та її розмежування елементами інтер'єрного озелення.

Досліджено концепцію «Кубіклу» (сер. XX ст., США), що поєднала фабрично-виробничий принцип зонування з особливостями концепції «Бюроландшафту». Охарактеризовано концепцію тачдаун-офісів, що утворилася на основі ідей «Кубіклу», та перетворилася у стійниковий кластер. Головною особливістю стала відсутність перегородок між працівниками, проте збереження їх між відділами.

Встановлено, що активне впровадження бездротових технологій у кін. XX ст. зумовило скорочення числа офісних працівників та обґрунтувало зникнення необхідності постійної роботи в офісі. Концепції коворкінгу і тачдауну окреслили можливості формування нового універсального офісного простору, де працівники вільно обирають місце роботи та ступінь комунікації з іншими людьми в середовищі.

Проаналізовані етапи еволюції офісного простору є підґрунтям для подальшої систематизації та класифікації різних видів офісів.

РОЗДІЛ 2.

Систематизація та класифікація офісного простору

2.1. Систематизація офісного простору

Офіс – це вид нежитлових приміщень. Організація офісного простору є складною системою, що виступає інструментом досягнення успіху фірми, індивідуальною часткою стилістики та іміджу компанії. Тому засади створення дизайну офісу ґрунтуються на дослідженнях ідеальної моделі простору, що історично розвивається. Формування типології дозволяє зафіксувати найважливіші структурні та функціональні особливості досліджуваних офісних просторів.

За плануванням офісний простір представлений трьома типами – відкритий простір (Open Space), закритий (кабінетно-коридорна система) і комбінованим [15].

Відкритий простір офісних приміщень – це великогабаритне приміщення, розмежоване стаціонарними або мобільними перегородками. Open Space сприяє втіленню демократичних відносин. У цьому офісі простір використовується з максимальною ефективністю. Одночасно, підсилюється почуття приналежності до колективу.

Виділяємо групи відкритого простору за особливостями планування: зальний і анфіладний. Зальний тип передбачає організацію єдиного простору, що формується з великих нерозчленованих площ (рис. А.7). Анфіладний тип організації офісу представляє розташування приміщень один за одним, що об'єднані між собою наскрізним проходом [15; 16].

Альтернативні офіси передбачають відсутність ізоляції і спільну організацію праці, що поділяється на два типи коуворкінг і тачдаун офіс (рис. А.14 – рис. А.19).

Закритий простір офісних приміщень – це офіс, створений на основі коридорного планування. Це передбачає симетричне розташування кабінетів вздовж великого коридору. При проєктуванні офісу необхідно

розділити робочі місця так, щоб забезпечити співробітника комфортне перебування в офісі.

Закритий простір поділяємо на групи за типом планування: коридорний та комірковий. Коридорний тип організації приміщень формується з невеликих осередків, що вміщують частини єдиного функціонального процесу. Вони пов'язані загальною лінійною комунікацією – коридором. Комірковий тип організації приміщень складається з частин, де функціональні процеси проходять відособлено у самостійних просторових осередках, які мають загальну комунікацію.

Комбінований простір офісних приміщень – це офіс, у якому технічні можливості перегородок дозволяють виділити різні зони. Це можуть бути індивідуальні кімнати та загальний офісний простір. Окремі приміщення розмежовані прозорими перегородками від центральних зон, які призначені для загального користування. До комбінованого простору належать фабрично-виробничий, бюроландшафт, кубікл та стійниковий типи офісних приміщень. Таке середовище розвиває дух колективізму, проте гарантує певну відокремленість співробітників. За рахунок використання перегородок забезпечується економія простору. Офісне приміщення можна трансформувати, створюючи тимчасові закриті зони, чи навпаки, відкриваючи простір.

Важливу роль для створення комфортних умов роботи в офісі відіграє дизайн [16]. Під час формування класифікації офісного середовища ключовими параметрами виступають: локалізація, ступінь ізоляції, організація робочого місця працівника (рис. А.24 – рис. А.25). Взаємозалежність локалізації та ступеня ізоляції робочого місця впливає на працездатність працівників та залежить від особливостей організації функціональних зон офісного середовища. Це сформувало уявлення про сучасні дизайнерські підходи до формування інтер'єру офісу.

2.2. Функціональне зонування офісного простору: класифікаційні особливості

Домінуючим аспектом у специфіці функціонального зонування простору офісу є тектоніка будівлі. Вона визначає компонування середовища кожного із трьох типів – відкритого, закритого та комбінованого.

Функціональне зонування офісного середовища передбачає активну комунікацію працівників трьох зон – фронт-офісу, мідл-офісу і бек-офісу. Фронт-офіс передбачає вільний доступ відвідувачів, бек-офіс призначений для працівників, що не контактують з клієнтами. Варто наголосити, що ці функціональні зони характерні для кожного з типів офісного простору [21].

Фронт-офіс поділяється на представницько-презентаційний і простір приймальної (рис. А.2). Представницько-презентаційний простір містить зону зустрічей і перемовин (кімната зустрічей), зали для презентацій та для конференцій. Кімнати для перемовин також використовуються для проведення семінарів, тренінгів, навчання, що відіграє значну роль у формуванні корпоративної культури. Приймальна поділяється на реєстраційну і зону очікування (рис. А.22 – рис. А.23). Оформлення вхідної групи – це важлива складова дизайну офісу та фірмового стилю. Оскільки вхідна зона формує загальне враження про фірму.

Мідл-офіс представляє собою функціональний простір для циркуляції персоналу. Зазвичай, це – коридор чітко визначений і заданий ергономічними стандартами (рис. А.25 – рис. А.27).

Бек-офіс поділяється на робочий, простір забезпечення і брейк-простір. Робоча частина бек-офісу безпосередньо призначена для здійснення працівниками робочих функцій та передбачає комунікацію між працівниками (рис. А.25 – рис. А.29). Серед усіх робочих місць вирізняється кабінет керівника, який є багатофункціональним простором в офісі. Окрім основної функції як робоче місце керівника кабінет служить місцем для перемовин і нарад, для відпочинку, і навіть, як музейна кімната, де зберігаються здобутки та досягнення компанії або власника. Забезпечувальний простір формують

три основні функціональні зони – зберігання, бібліотека та копіювання (рис. А.28). Брейк-простір є функціональною зоною, яка найдинамічніше розвивається та змінює розмір та функціональність з початку ХХІ ст. [23]. Брейк-простір поділяється на ігрову зону, спортзал, кофіс і чуттєвий простір (рис. А.25 – рис. А.29). Сучасною тенденцією є розміщення в офісі зони кофіса, яка забезпечує неформальне спілкування з клієнтом. Кожна зона може трансформуватися і виконувати декілька функцій.

Отже, аналіз основних функціональних компонентів офісного простору засвідчив, що дизайн офісу залежить від трьох основних функціональних зон: фронт-офіс, мідл-офіс та бек-офіс, які вирізняються специфічними функціями. Відповідно до рівня кастомізації простір офісу поділяється на індивідуальний та універсальний. Проте з впровадженням кубіклів і бюроландшафту робоче місце на поч. ХХІ ст. починає набувати більш універсального характеру. Саме універсальність середовища стає одним з ключових аспектів формування альтернативних офісів.

2.3. Стилiстичнi напрямки дизайну сучасних офісних приміщень

Сучасні офісні простори потребують розробки фірмового стилю, що дозволяє ідентифікувати їх. Завдяки єдиному кольоровому рішенню та використанню формотворення компанії прагнуть закріпитися в свідомості споживача. Під час вибору проектного рішення офісу, вирішальну роль відіграють особисті вподобання власника, проте організація робочого простору вимагає також участі фахівців, що забезпечують функціональність, естетичність та ергономічність. Сьогодні у світі існує три основних стилістичних напрямки у дизайні офісних приміщень – це американський, європейський та японський підходи [21].

Американський підхід характеризується використанням відкритого простору, що відрізняється динамічністю, складається з зовнішніх стін і колон. Американський офіс як спосіб організації зародився 1930-і рр., у період економічного підйому після Великої депресії. У відповідності назв

найбільших ділових районів Нью-Йорка, архітектори часто іменують його «Манхеттен» або «Уолл-стріт». Окремі невеликі кімнати виділяються лише для відпочинку і перемовин. Інші співробітники компанії, як правило сидять у великих залах, розгороджених панелями, скляними перегородками, озелененням, чи без них. В офісі на Уолл-стріт вражає аскетизм, відсутність надмірностей. Зокрема, в офісі немає предметів, не потрібних для роботи. Усе гранично функціональне, значна кількість об'ємних предметів, скла і хромованого металу. Стиль «Манхеттен» прохолодний і динамічний, оскільки уособлює холодну розумність, необхідну для прийняття правильних рішень (рис. А.35; рис. А.37).

Отже, американський стиль досить представницький, наявні елітні матеріали для оздоблення, дорогі, але функціональні меблі сучасного концептуального дизайну. Зазвичай офіси цього стилю оснащуються високоякісною технікою, яка іноді відіграє роль декоративних аксесуарів.

Європейський підхід до організації офісу ґрунтується на концепції Open Space, однак у його межах відбувається поєднання стилів. Наприклад, у цих офісах деталі урбаністичного хай-тека співіснують з перським килимом ручної роботи [20]. Виділяємо підвиди загальноєвропейського стилю, що пов'язані із виробництвом меблів для офісів: німецький, скандинавський, італійський тощо. Зупинімося на них детальніше, розглянувши способи організації офісного простору.

Німецький офіс – це продуманість розташування робочого місця, увага до деталей, функціональність і ергономічність меблів (рис. А.39). Виражену раціональність і практичність у німецьких інтер'єрах пом'якшує наявність рослинності та квітів.

Скандинавський стиль – це простота і природність. Офісні інтер'єри в *скандинавському стилі* містять мінімум декору, виконані у світлих природних кольорах, присутні прості та натуральні матеріали. Офіси великі та відкриті, робочі місця чітко організовані. Кольори переважно бежеві використовуються в оформленні меблів і стін, створюючи позитивну

атмосферу. Це сприяє концентрації уваги на робочому процесі. Скандинавські офісні меблі виготовлені з натурального дерева світлих відтінків, рідко в середовищі використаний метал і ламінат (рис. А.22).

Італійська концепція організації офісів заснована на принципі відкритості і трансформативності простору, передбачає безліч варіантів перепланування, дозволяючи удосконалювати інтер'єр з метою збільшення його функціональності. Легкість, вишуканість та розмаїтість форм спостерігаються в інтер'єрах італійських дизайнерів. Дорогі матеріали, світлі і повітряні штори, картини, вази з квітами, килими представлені у теплій колірній гамі – від темно-коричневих меблів до світло-бежевих стін.

Англійські офіси вирізняються строгістю й елегантністю. При організації робочих місць використовується прийом відкритого простору. Проте кімнати для перемовин і кабінети керівників розташовуються в окремих приміщеннях. У класичному англійському кабінеті передано комфорт і умиротворення, простежується обґрунтованість і шляхетність (рис. А.47). Дизайнери обирають меблі з кращих сортів дерева, антикваріат, книги, килими, дорогі офісні приладдя, картини, вази.

Французькі офісні інтер'єри легкі, мають ажурні металеві деталі декору, яскраві меблі, дзеркала і картини у позолочених рамах. Французький стиль додає інтер'єру певного безладу й імпровізації, проте має дивний шарм.

Українські офіси переважно не використовують відкриті простори. Для більшості з них характерний варіант класичного типу офісу – багато кімнат, у кожній з яких є кілька співробітників (рис. А.41; рис. А.44). Кабінет начальника – найбільший і просторий. В оформленні українського офісного простору переважає традиційний класичний стиль. Хоча зараз зустрічаються і креативні функціональні середовища у Києві, Львові, Харкові та інших великих містах України. Організація цих сучасних офісів тяжіє до європейського стилю. В оформленні переважають масивні предмети, дорогі матеріали, шафи, престижні аксесуари, а стіни прикрашають картинами.

Європейський підхід орієнтується на профільну діяльність фірми, тому дизайн офісу відображає фірмовий стиль компанії [21; 33]. В організації середовища офісу переважає закрите функціональне зонування. Проте рекламні і PR-агентства, редакції газет та журналів часто використовують переваги відкритого або комбінованого офісу. Саме такі офіси тяжіють до американського стилю оформлення. Меблі у таких офісах завжди ергономічні і багатофункціональні, використовуються різноманітні креативні концепції для дизайну офісного простору.

Окремо від американського і європейського підходів до дизайну офісного простору виділяємо *японський підхід*.

В основі інтер'єру в японському стилі лежить простота, логіка, гармонія. Це пов'язано із високою працездатністю, працьовитістю та дисциплінованістю японців. Меблі характеризуються єдністю форм та матеріалу, мають деяку асиметрію і повторення елементів, гладкі поверхні (рис. А.42). Використовуються зазвичай світлі кольори: білий, бежевий, молочний. Для декору обирають натуральний шовк і бавовну. Організація офісного простору здійснюється за принципом функціональності та ієрархічності. Співробітники сидять у просторах і відкритих приміщеннях без перегородок. Робоче місце начальника розташовується навпроти, щоб було зручно здійснювати контроль над підлеглими.

Загалом усі описані підходи до організації офісного приміщення успішно застосовуються у світі. Більш перспективними сьогодні стають офіси з відкритими просторами, які легко трансформуються. Тому важливим питанням наступного дослідження є виявлення проектних аспектів дизайну офісного простору [28].

2.4. Ключові проектні аспекти розробки дизайну офісного простору

Проектування офісних просторів сьогодні засноване переважно на копіюванні принципів організації середовища Західної Європи та США. Тому процес пошуку власного стилю проектування залишається нагальною

потребою. Це завдання включає наступні проєктні аспекти: аналіз потреб, ергономічні вимоги, освітлення, стилістика, екологічна стійкість.

Аналіз потреб визначає кількість працівників, їх функціональні завдання, потреби в спілкуванні та співпраці, а також будь-які особливі вимоги або обмеження. Наступним аспектом є просторове планування, що передбачає розробку ефективного плану приміщень, розміщення робочих зон, конференц-залів, кухні, санвузлів та інших необхідних областей.

Ергономічні вимоги є важливими для створення комфорту та забезпечення здоров'я співробітників. Відкриті офіси не передбачають суворого поділу площі капітальними стінами. Використовуються перегородки та інші інтер'єрні елементи. У такому приміщенні зручно робити перепланування без істотних витрат, що значно економить простір. Використання ергономічних меблів та обладнання дозволяє правильно організувати робочі місця. Необхідним є формування оптимального робочого простору для всього штату співробітників, стильного і практичного кабінету керівника, обладнання кабінету для перемовин, конференц-залів та інших необхідних приміщень, враховуючи потреби компанії. Функціональність кожного окремого елемента інтер'єру сприяє творчому обміну ідеями, підвищує ефективність роботи.

Важливий аспект для забезпечення комфорту та продуктивності – це освітлення [22]. Залучення природного освітлення максимально наближає простір до природного. Відповідна технічна інфраструктура, включаючи швидкий Інтернет, бездротові мережі, відеоконференції та інші засоби зв'язку та автоматизації вимагають використання локального ефективного штучного освітлення на робочих місцях з можливістю регулювання.

Створення приємної атмосфери та впізнаваності офісного приміщення відбувається засобами формування стилістики простору. Відповідність дизайну корпоративному стилю дозволяє підтримати бренд компанії.

Сучасний стан природного середовища ставить вимоги до проєктування у напрямку екологічної стійкості [2]. Можливості для зменшення впливу

дизайну офісу на навколишнє середовище, включаючи використання ефективних систем опалення та кондиціонування повітря, відновлювані матеріали та інші екологічно дружні рішення повинні закладатися у проектну документацію на початковому етапі. Економія за рахунок ефективного та максимально раціонального використання ресурсів. дозволяє наблизити офіс до участі у формуванні екологічно стійкого суспільства.

Оригінальні дизайнерські рішення для маленького офісу дозволяють вирішити кілька проблем: збільшення кількості робочих місць в рамках обмеженого простору; врахування специфіки бізнесу та сфери діяльності, особливих потреб; створення максимально комфортних робочих місць.

Проектування офісного простору – це складний процес, який вимагає співпраці з професіоналами, такими як архітектори та дизайнери. Головна мета полягає у створенні комфортного та інноваційного робочого середовища для працівників.

Висновки до розділу 2

У розділі здійснено класифікацію офісних просторів за особливостями організації. Виділено три концепції функціональної організації: закрита, відкрита та комбінована. До першої концепції відносять офіси з довгими коридорами та кабінетами. Такий офіс відповідає лінійно-функціональній організаційній структурі. Концепція відкритого простору демонструє ідею демократичного офісу, що організовується у великому приміщенні. Функціональні зони формуються за допомогою мобільних і стаціонарних офісних перегородок. Комбінована концепція – це змішаний варіант, який поєднує елементи класичного і відкритого офісу. Окремо розташовані кабінети керівників, а основний простір поділено мобільними перегородками.

Встановлено, що функціональне зонування офісного середовища передбачає комунікацію між працівниками трьох головних зон, а саме: фронт-офісу, мідл-офісу і бек-офісу. Фронт-офіс – це представницько-

презентаційний простір (зона зустрічей і перемовин, презентаційна і зал для конференцій) і приймальна (рецепція, зона очікування). Мідл-офіс – це функціональний простір циркуляції персоналу коридором і простором між обладнанням. Бек-офіс поділяється на робочий (робоче місце керівника і комунікаційна зона), простір забезпечення (зберігання об'єктів, бібліотека, приміщення для друку і копіювання) і брейк-простір (ігрова зона, кофіс, спортзал, чуттєвий простір).

З'ясовано, що сучасні дизайнерські підходи до формування офісу визначаються художньо-образним рішенням середовища. Доведено, що сьогодні у світі існує три стилістичних напрямки у дизайні офісних просторів: американський, європейський та японський підходи. Американський підхід відрізняється динамічністю відкритого простору. Європейський підхід ґрунтується на концепції відкритого простору, однак містить поєднання стилів (німецький, скандинавський, італійський, англійський, французький стилі). В основі японського підходу лежить простота, логіка, функціональність, гармонія.

Визначено, що ключовими проектними аспектами розробки дизайну офісного простору є аналіз потреб, ергономічні вимоги, освітлення, стилістика, екологічна стійкість. Вони забезпечують створення комфортного та сучасного офісного приміщення.

РОЗДІЛ 3.

Особливості дизайну офісного середовища

3.1. Меблі у формуванні дизайну офісних приміщень

Поняття «офісні меблі» має багаторічну історію та охоплює значний спектр обладнання. Офісні меблі класифікуємо наступними параметрами [18]:

1) за способом виробництва (столярні; пресовані; штамповані; гнуті; плетені; литі з металу й пластмас);

2) за матеріалом (з деревних, полімерних матеріалів; з металу; комбіновані меблі);

3) за ціновим діапазоном обладнання та меблів: дорогі (висока якість, натуральна сировина, популярність марки, сервіс); меблі середньої ланки (недорогі матеріали – пластик, меблева тканина, плити ДСП); дешеві меблі (грубість обробки, низька якість матеріалу).

Невеликі розміри офісних приміщень вимагають проєктування відповідного меблевого обладнання, що вирізняється багатофункціональністю. Головним критерієм при виборі офісних меблів є її компактність і функціональність. При дефіциті робочого простору незамінні модульні меблі. Вони вільно комплектуються, утворюючи єдине ціле. Трансформація офісного простору відбувається за допомогою збирання/розбирання модульної конструкції.

Меблі для зони відпочинку (крісла, офісні дивани) вимагають врахування розмірів людини, що сидить у розслабленій позі. Комфортність визначається нахилом сидіння та спинки. Офісні крісла для зони перемовин не роблять надто м'якими, щоб забезпечити діловий настрій на нарадах.

Корпусні меблі (столи, шафи, тумби) вимагають використання деревини, натурального шпону як основного та обробного матеріалу.

Для кабінету керівника широко використовується скло у виробництві меблів. Із загартованого прозорого та тонованого скла роблять кромки столів,

полиці і дверці шаф. Скло – це практичний і гігієнічний матеріал, що створює одночасно ефект легкості меблів. Поряд із склом у виробництві сучасних меблів використовуються металеві елементи (алюміній, нержавіюча сталь для ніжок столів, підлокітників і опор стільців і крісел, деталей книжкових шаф, тумб).

Отже, розробка класифікації офісних меблів, виявлення їх ергономічних особливостей, функціональних показників та технічних властивостей дозволить підвищити рівень дизайну інтер'єрів офісних приміщень.

3.2. Перегородки як інструмент організації офісного простору

Основний елемент сучасних офісних приміщень – це системи перегородок, що зазвичай підкреслюють фірмовий стиль компанії. Легкі модульні конструкції дають можливість змінювати простір. Це допомагає оптимально розмістити меблі та обладнання, техніку й документацію, ефективно використовувати приміщення нестандартної форми.

Офісні перегородки використовуються для зонування приміщень та виступають невід'ємною частиною авторського дизайнерського рішення, що зробить офіс оригінальним і комфортним.

Виділяємо стаціонарні та мобільні конструкції офісних перегородок.

Для комплексного планування та організації простору широко використовуються *стаціонарні офісні перегородки*. Зазвичай такі перегородки є скляними, що надає конструкціям прозорості й легкості. Зведення легких стін зі швидко змонтованих перегородок дозволяє оперативно організувати необхідний простір зі збереженням єдиного стилю дизайну для всього приміщення. Сьогодні набувають популярності перегородки зі значною площею застакнення. Це допомагає спроектувати відкритий офіс у сучасному стилі. Офісні перегородки у порівнянні зі зведенням капітальних стін має наступні переваги: забезпечення оптимального рівня освітленості середовища, звукоізоляція робочих місць, легкість монтажу, нижча вартість та витрати на зведення.

Мобільні офісні перегородки є зручними для організації індивідуальних робочих місць. Офіси часто ділять на зони металевими конструкціями. Це швидко зведені стіни, які мають в основі сталевий каркас для кріплення панелей.

Різновидом мобільних перегородок є розсувні офісні перегородки. Вони дають можливість створити універсальні та багатофункціональні приміщення [39; 40]. Наприклад, вони призначені для можливої зміни планування приміщення, зокрема переговорних кімнат або багатофункціональних залів (рис. А.20). Вони зручні для транспортування та швидко складаються, що заощаджує час на реконструкцію офісного простору без значних зусиль і витрат. Правильна організація офісного середовища підвищує продуктивність праці та формує комфортні умови перебування працівників.

В сучасних офісах з відкритим плануванням перегородки не забезпечують повну ізоляцію, хоча як правило, ізоляції потребують лише окремі зони – кімнати для перемовин або конференц-зали (рис. А.37). Застосування розбірних або модульних перегородок дозволяє швидко організувати необхідні функціональні зони, відмежувавши їх від основних робочих місць. Аналіз застосування перегородок в офісах закритого типу планування, з наявними капітальними стінами та окремими кабінетами засвідчує відсутність перегородок.

Отже, перегородки у дизайні офісного простору виступають ефективним інструментом для гнучкого та швидкого перепланування, що дозволяє адаптувати простір під різноманітні потреби. Використання перегородок надає рис універсальності.

3.3. Засоби формування візуальної ідентичності офісного простору

Для створення цілісного образу офісного простору необхідним є звернення до естетики та концепції образно-стилістичного рішення. Формування візуальної ідентичності офісного простору пов'язано із втіленням ідеї індивідуальності через розробку фірмового стилю та

брендування елементів середовища. Візуальна ідентичність офісного простору реалізується на чотирьох рівнях.

Перший рівень передбачає використання фірмових кольоро-графічних елементів, зокрема візуалізації логотипу, визначення кольорової гами, розробка шрифтового блоку та підтримка їх у всіх офісних зонах [40]. Мінімальним рівнем художньо-образного опрацювання є нанесення графічних елементів фірмової стилістики на несучі конструкції [29; 30]. Активне використання фірмових кольоро-графічних елементів у фронт-офісі відбувається у просторі рецепції та зоні очікування. Показовим зразком втілення першого рівня художньо-образного опрацювання офісного середовища є інтер'єр компанії «Twitter», де введено фірмовий блакитний колір та окремі елементи практично у всіх функціональних зонах компанії (рис. А.29).

Другий рівень передбачає втілення корпоративної стилістики в офісному середовищі. Це виявляється у індивідуальному компонуванні функціональних зон, введенні конструкцій, що асоціативно наближують середовище до фірмового образу компанії. Так, у функціональному зонуванні компанії Design Blitz дизайнери розкрили концепцію взаємодії між людьми через образ бумеранга. Ідея була втілена у двоповерховій конструкції з акцентом в центральному офісі. Клієнт, рухаючись середовищем офісу, успішно повертається до первісної точки, з якої розпочинав свою подорож (рис. А.30).

Третій рівень дозволяє реалізувати корпоративну стилістику у ексклюзивній конструкції меблів та обладнання, а також декоративних об'ємно-просторових деталях [31] (рис. А.31). Зазвичай такі рішення втілюються у вхідній зоні, наприклад, у стійці рецепції, об'ємно-просторовий образ якої візуалізує філософію та специфіку діяльності компанії (рис. А.31).

Четвертий рівень забезпечує трансформацію не лише декоративного характеру, а торкається архітектурних рішень офісних будівель. Вибір

художньо-композиційних засобів обґрунтовується в цьому випадку системним підходом. Це вимагає вирішувати проєктні завдання, починаючи з аналізу умов і призначення середовища до втілення інших розглянутих вище рівнів візуальної ідентифікації середовища (рис. А.32). Важливу роль на цьому рівні відіграє вибір матеріалу, який відповідає характеру даного простору. Отже, четвертий рівень проєктування візуальної ідентифікації простору призводить до синтезу значень, виявлених компонентів офісу, його структури, функціональної діяльності тощо та сприймається як цілісна система.

3.4. Сучасні концепції у проєктуванні офісів

З метою підвищення ефективності роботи офісних працівників, формування їх інтересу до виконуваної діяльності, зниження рівня стомлюваності та емоційного виснаження дизайнери розробляють різноманітні концепції гри та пізнання, озеленення та виставкового простору – шоу-румів.

Концепція гри та пізнання повертає людину у дитинство, наповнює її життя емоціями, змушує переосмислити своє існування у середовищі [23; 28]. Показовим зразком дизайну офісного приміщення є штаб-квартира офісу Lego, що замається виробництвом конструкторів та відеоігор (Біллуун (Данія) (рис. А.33). Концепція його проєктування реалізується через гру, веселощі, творчість та постійне навчання [34]. Неформальна обстановка та атмосфера підкреслена наявністю різних за функціональністю зон окрім робочих офісів, зокрема спортивна зала, магазин, готель, конференц-зали, сади, поле для гольфу. Обраний корпоративний колір – жовтий. Усе середовище наповнене іграшками, виготовленими з конструктора Lego, що залучає людей до гри.

Парк розваг нагадує офіс Inventionland (Піттсбург, Пенсильванія, США) (рис. А.37), що охоплює різні локації-воркспейси із ігровим дизайном. Серед них замок з вежами та мостом, піратський корабель, творча печера, гоночна

траса, будиночок-черевик, кухня-кекс, діючі фонтани, дерева, метелики та інші на площі 23 тис. м². На думку засновників компанії, казкова атмосфера збільшує творчий потенціал працівників, повертаючи їх у дитинство.

Згодом ігрова концепція трансформується у концепцію екскурсії офісними приміщеннями. Так, офісні приміщення Airbnb (Сан-Франциско, Каліфорнія, США) відтворюють дизайни локацій, що здаються в оренду (рис. А.34). Це робочі зони, кімнати для переговорів, їдальні, які повторюють дизайн квартир, що здаються в оренду через Airbnb. Наприклад, вітальня з Ріо-де-Жанейро, кафе з Каїра, лофт із Шанхая, кухня з Ісландії тощо, в кожній з яких можна працювати, відпочивати, святкувати події.

Ігровими локаціями вирізняються офіси Google (Цюрих, Швейцарія та Лондон, Великобританія) [24], де робота поєднується з відпочинком (рис. А.36), офіс креативного агентства Provid (Київ, Україна) [26] (рис. А.44), Штаб-квартира Money.co.uk (Сайренсестер (графство Глостершир, Великобританія) (рис. А.38), Microsoft House (Мілан, Італія) [25] (рис. А.45), штаб-квартира компанії Apple (Корк, Ірландія) [9] (рис. А.46).

Часто ігрова концепція реалізується через контрастні поєднання кольорів, форм та змістів. Наприклад, офіс податкової служби Нідерландів (Апелдорн, Нідерланди) побудований на контрасті зовнішньо неприступної фортеці та яскравого веселого кольорового простору всередині (рис. А.39). Ідея, що працівники не прив'язані до своїх робочих місць, руйнує стереотип дизайну традиційного офісу держслужби.

Концепція озеленення. Проблеми екологічного характеру та інтенсивне забруднення природного середовища пов'язані із розробкою концепції озеленення в офісах. Так, концепція озеленення реалізована у дизайні офісу Etsy (Бруклін, Нью-Йорк, США) (рис. А.35). Середовище нагадує будинок на дереві. Будівля повністю озеленена завдяки спеціальній системі зрошення дощовою водою. У 2017 році офіс здобув перемогу як Green Best Project у Нью-Йорку. Компанія дбає про екологію, використовує для оздоблення офісних приміщень нетоксичні матеріали, деревину, сонячні панелі.

Найбільш комфортним та екологічним офісом у світі з продуманою природною вентиляцією є приміщення рекламного агентства TBWA Nakuhodo [32]. Дизайн офісу цього агентства демонструє нестандартне креативне мислення, вирізняється наявністю місць для відпочинку та креативної роботи (рис. А.42). Характерна особливість – наявність газону, що вкриває повністю робочу зону. Це підвищує працездатність, стресостійкість та здоров'я, а також активізує творчість.

Концепція виставкового простору – шоуруму. Ще однією поширеною концепцією універсального характеру є дизайн простору офісного характеру, поєднаного з шоурумом. Це функціонально привабливе рішення дозволяє одночасно побачити роботу працівників офісу та придбати необхідні товари. Показовим прикладом реалізації цієї концепції є двоповерховий офіс-шоурум української компанії Drommel, яка виробляє меблі у скандинавському стилі [4]. Площа офісних приміщень розподілена за призначенням: на першому рівні – шоурум, на другому – бек-офіс компанії (рис. А.41).

Ще одним різновидом реалізації концепції виставкового простору є ідея музейного простору з експонатами. Це вдало реалізовано в інтер'єрі українського офісу Sergey Makhno Architects (Київ, Україна), що був визнаний найкращим у 2017-2018 рр. за версією міжнародного конкурсу дизайну International Property Awards [19]. Візуальним центром середовища є витвори мистецтва – стінка з колекцією української зооморфної скульптури. В офісі є роботи скульпторів Н. Білика, О. Золотарьова, Д. Грека, В. Омеляненка. Також представлена кераміка О. Сухоліта, В. Ралко, Н. Юсупової (рис. А.40).

Умовно робочий простір поділяється на зони: зона для архітекторів та дизайнерів, зона предметного дизайну, мітинг-рум, кухня і санвузол. Специфічною особливістю робочого простору є виконання кожної стіни у різному матеріалі (кортенова сталь, художнє скло, дерево – дуб, ясен, кедр, сосна). У кожній зоні присутні картини, скульптури, книги, що загалом

нагадує музейний простір. Офісний простір розділений зеленою стінкою, подібною до «живої стіни» в стилі вабі-сабі.

Заслуговує на увагу дизайн офісу інтернет-провайдера Bahnhof Office (Стокгольм, Швеція) [26]. Концепція виставкового простору розвивається у цьому закладі на іншому рівні, презентуючи оригінальний проект облаштування офісу (рис. А.43). Органічне поєднання сучасних стилів та доповнення їх нетиповими арт-об'єктами, які втілюють одночасно домашній затишок і творчість, дозволили отримати проектантам цього середовища дві вищі нагороди на Міжнародному конкурсі The Architecture Master Prize. Арт-об'єкти представлені унікальною колекцією керамічних статуєток і посуду, картинами місцевих художників, дивовижними авторськими світильниками працівників студії. Тому інтер'єр більше подібний на галерею, ніж на стандартний безликий офіс.

Висновки до розділу 3

У розділі 3 розкрито особливості проектування офісного середовища. Окрему вагу приділено меблевому наповненню та обладнанню, які класифіковано за способом виробництва, за матеріалом, за ціновим діапазоном. Це дозволило визначити рівень функціонального та ергономічного забезпечення, що окреслює прагнення простору до універсальності.

Встановлено, що перегородки як основний інструмент розмежування і відмежування простору офісу надають можливість зонування приміщення на індивідуальному і загальному рівнях. Виділено дизайн-особливості стаціонарних та мобільних конструкцій офісних перегородок, підкреслено їх переваги та недоліки.

На основі аналізу зразків інтер'єру офісів з'ясовано, що важливу роль у формуванні візуальної ідентичності відіграють засоби художньо-образної виразності. Доведено, що реалізація художньо-образного рішення офісного простору передбачає виділення умовних рівнів проектування візуальної

ідентичності. Перший рівень – це рівень використання фірмових кольорографічних елементів; другий – передбачає втілення корпоративної стилістики у функціональному зонуванні; третій – забезпечує втілення корпоративної стилістики у ексклюзивних конструкціях меблів та обладнання; четвертий – реалізується на рівні трансформації архітектурних конструкцій. Цілісне образне рішення офісного простору можливе через системне бачення усіх рівнів візуалізації.

Окреслено, сучасні концепції проектування офісних просторів, а саме: гри та пізнання, озеленення та виставкового простору – шоу-руму. Ці концепції синтезують в одне ціле асоціативні рішення офісної діяльності, функціональне зонування та засоби художньо-образної виразності, що забезпечує появу сучасного універсального динамічного простору.

РОЗДІЛ 4.

Концептуальна розробка дизайну офісу проєктного бюро «Expromt»

4.1. Концепція формотворення

На основі теоретичного дослідження запропоновано концептуальну розробку офісу проєктного бюро «Expromt».

Це бюро створено для проведення проєктно-творчої діяльності, спрямованої на продукування ідей та втілення архітектурних та візуально-комунікативних проєктів. Бюро «Expromt» – це організація з повним циклом розробки проєктних рішень, яка здійснює генерування ідей, їх розробку, уточнення та адаптацію до предметно-просторового середовища, а також розташування об'єктів в ньому.

Для ефективної організації роботи проєктного бюро потрібно знайти оптимальне проєктне рішення офісу. Офіс повинен створювати образ солідної, динамічної, процвітаючої, але приємної атмосфери фірми, що безпосередньо залежить від функцій організації. У зв'язку з цим актуальною в наш час темою кваліфікаційного проєкту є дизайн інтер'єру офісу проєктного бюро «Expromt». Розробка є спробою пошуку нового концептуального дизайнерського рішення інтер'єру офісного приміщення.

Метою проєкту є створення концептуального проєкту офісного середовища, його функціонального зонування та конструктивної розробки меблів і обладнання. Особливістю предметно-просторової організації даного офісу є організація відкритого простору та корпоративної стилістики. Таким чином, необхідно досягнути композиційної виразності форм та створити комфортне середовище, що б стимулювало до роботи, забезпечувало комфортні умови роботи працівникам.

Об'єктом проєктування є офіс проєктного бюро «Expromt», що розрахований на чотирнадцять працівників.

Для пошуку образного рішення пропонується використати авторські стилістичні елементи, які розроблені на основі фірмової графіки проектного бюро «Expromt» (рис. В.1 – рис. В.2). Інтер'єр офісу передбачено створити у стилістиці мінімалізму і хай-тек, втілених у концепцію відкритого простору. Основним принципом проектування є раціоналізм, що організовується у середовищі, не розділеному капітальними стінами. Відсутність перегородок розширює простір та одночасно поєднує персонал у єдине ціле.

Функціональне призначення приміщень офісу передбачає наступне функціональне зонування: зона для виконання професійних обов'язків працівниками, зона для презентацій, зона для спілкування з клієнтами, зона очікування, зона відпочинку, зони приготування та споживання їжі.

Інтер'єр проектного бюро «Expromt» має площу головного залу – 99 м², кімнати перемовин – 17 м², кухні – 11 м². Загальна площа 127 м²,

Створення цілісного асоціативно-образного рішення офісу забезпечується організацією складових елементів інтер'єру у єдину систему. Вона повинна забезпечити комфортні умови для роботи, спілкування та задовольняти фізичні та духовні потреби робітників.

На основі аналізу еволюції та сучасних стилістичних рішень дизайну офісного простору, пропонуємо наступні концептуальні рішення проектною розробки: 1) розробити та обґрунтувати логічно-раціональну схему руху між зонами офісу; 2) запропонувати такі рішення зон: розробити при вході рецепцію для вільного доступу відвідувачів та персоналу до інших зон; 3) виділити функціональні зони типових робочих місць працівників, відпочинкову зону, зони споживання та приготування їжі; 4) розробити стильові рішення інтер'єру, меблів та обладнання в контексті корпоративної стилістики проектного бюро (рис. В. 3 – рис. В.4).

4.2. Структура об'єкта проектування та функціональне зонування

Об'єкт проектування – офіс проектного бюро «Expromt» загальною площею 127 м². Будівля офісу знаходиться на другому поверсі

триповерхового торгового центру. Офіс розрахований на 14 працівників, 12 з яких розміщені за індивідуальними столами, 1 – на рецепції, 1 – у робочому приміщенні керівника. Кімната для перемовин і презентацій розрахована на одночасне перебування у ній 11 осіб.

Проектування зумовлено необхідністю реалізації дизайнерських ідей та дотримання корпоративної стилістики організації офісу проєктного бюро «Expromt», розробка стильової виразності, функціональності, ергономічності, експлуатації відповідно до принципів проектування.

В основу планування офісу покладено принцип функціонального зонування. Отже, структуру бюро формують наступні функціональні зони:

- вхідна зона, що включає рецепцію, що сполучена з усіма функціональними зонами офісу (рис. В. 6; рис. В.9);
- основний зал офісу, що включає функціональну зону дизайнерів, розраховану на 12 працівників (рис. В.5);
- кабінет керівника (рис. В. 7);
- відпочинкова зона, що включає зону приготування і споживання їжі (рис. В. 10);
- кімната для перемовин і презентації проєктів (рис. В.8).

Проектне бюро забезпечує ряд функцій:

- робоча функція – забезпечення потреб персоналу для роботи, комфорту і затишку;
- пізнавальна функція реалізується через конструктивні та декоративні елементи, колір, форму, характер покриттів, матеріал, конструкції меблів і обладнання;
- комунікативна функція втілена у роботі офісу в цілому, передбачає виконання професійних обов'язків персоналу і спілкування між відвідувачами та персоналом;
- знаково-символічна функція проявляється через втілення і використання форм та елементів фірмової графіки бюро «Expromt».

Отже, зонування приміщень офісу продумано так, щоб впорядкувати та оптимізувати рух працівників, забезпечити комфортні умови праці і комунікації. Виконання виділених функцій забезпечує злагоджену роботу офісу як єдиної системи.

Проектований інтер'єр є адміністративним приміщенням – це офіс проектного бюро «Expromt», розрахований на 14 працівників. Під час формотворення інтер'єру була врахована функціональна доцільність. Це комфортне середовище для виконання професійних обов'язків працівників, спілкування між собою та з клієнтами, а також відпочинку, споживання та приготування їжі.

4.3. Ергономічні вимоги до проекту офісу

Ергономічні особливості об'єкта реалізуються у функціональному зонуванні, меблях та обладнанні. Всі вони спроектовані за державними стандартами і ергономічними вимогами до об'єктів, що забезпечує комфортне перебування людини в середовищі, а відповідно й продуктивність праці.

Забезпечення антропометричних вимог. Типовий робочий стіл розташований так, щоб сидячий працівник був зосереджений на своїй роботі, не відволікався на зовнішні фактори. Відповідно, робочі столів розташовані у дві групи по шість столів, які об'єднані у чотири групи по три столи в кожній. Така організація робочого простору бюро відповідає структурному поділу компанії на чотири відділи. У роботі активно використовується комп'ютер і периферійне обладнання.

Забезпечення біомеханічних вимог. До обладнання та оздоблюваних матеріалів офісних приміщень встановлено середні вимоги зносостійкості, звукоізоляції, теплоізоляції. Невелика кількість відвідувачів дозволила обрати наступні лицювальні матеріали: для підлоги у функціональних зонах очікування, рецепції та робочого місця керівника використана керамічна плитка (стійка до стирання та навантаження, не потребує особливого

догляду); у робочому просторі, кімнаті перемовин, презентації проєктів та відпочинковій зоні підлога застелена штучним паркетом (ламініатом).

В офісі присутня достатня кількість вікон, що забезпечує повноцінну інсоляцію, природну вентиляцію та доступ денного світла. Для зони відпочинку, приготування і приймання їжі використано додаткове місцеве освітлення. Згідно гігієнічних і санітарних вимог показник освітлення і інсоляції покращується якісною організацією системи світла та вентиляції приміщень офісу, що забезпечує комфортні умови роботи та відпочинку. Використання кондиціонерів забезпечує створення відповідного мікроклімату у приміщенні незалежно від пір року.

Забезпечення гігієнічних вимог зумовлюють відповідність меблів та обладнання, матеріалів і декоративних елементів до їх експлуатаційних характеристик, а також до параметрів середовища (мікроклімату, світлового клімату, акустичного режиму, умов гігієни і безпеки) та особливостей організму людини. Сприятливий внутрішній клімат – відповідна температура, належна вологість повітря створюють комфортні умови для життєдіяльності та здоров'я людини. Лицювальні матеріали – екологічно чисті, легкі у догляді, легко миються та ремонтуються у разі пошкоджень.

Забезпечення психофізіологічних вимог. Поєднання усіх вище зазначених факторів формує комфортне середовище проєктного бюро «Expromt». Вдало підібране штучне освітлення, тактильні (приємна фактура меблів, текстилю, елементів обладнання), слухові відчуття (використання звукоізолюючих матеріалів). Таким чином, інтер'єр проєктного бюро «Expromt» відповідає усім прийнятим державним і міжнародним стандартам.

4.4. Композиційні та стилістичні рішення простору

В основі тектоніки приміщень офісу лежать паралелепіеди з колонами та заглибленнями, сформованими архітектурними елементами конструкції. Тому внутрішній простір офісу формується в контексті адміністративної будівлі.

Статика в приміщенні підтримується графічним членуванням стін, що формуються вертикальними декоративними картинами – фотографіями, фірмовим написом та колонами тощо. Фактура стін надає офісу чистоти і відкритості простору.

Підвіконня підкреслюють тектонічну горизонталь будівлі. Високі вікна з горизонтальними римськими шторами створюють відчуття легкості приміщення. Відзначаємо чіткий зв'язок архітектурних форм та дизайну інтер'єру офісу, що підпорядкований засобам композиції.

Обрані прийоми формотворення середовища офісу виступають критерієм якості та формують його гармонію. Це забезпечує об'ємно-просторова структура, тектоніка і дотримання законів композиції. Засоби композиції включають прийоми, матеріали, способи та прийоми формотворення, зокрема симетрію/асиметрію, статику/динаміку, контраст/нюанс, метричний повтор/ритм.

В основі композиції проектного бюро «Expromt» закладена асиметрія у розташування функціональних зон, використання декоративних матеріалів, графічне оздоблення стін. Симетрія прослідковується у розташуванні робочих місць; у прямокутних вікнах, конструкціях меблів, зокрема кухонних шаф, дивану у зоні очікування, кабінеті перемовин; стільців, світильників у зоні презентації проектів тощо.

Загалом у дизайні інтер'єру присутня динаміка. Динаміка присутня у графічному оздобленні стін, текстуруванні підлоги. Це пояснюється специфікою проектною діяльністю бюро. Логічне розміщення графічного і декоративного навантаження врівноважує композицію. Статика присутня у більшості форм меблів, слугує їх активним формотворчим засобом.

Акцентами приміщення є освітлення стін, а також їх кольористичне оформлення. Акцентами є червоні репродукції, картини, розташовані на синьому матовому тлі. Важливу роль відіграє декоративна підсвітка прожекторами.

Ритм як послідовне чергування різноманітних елементів сприяє ясності, чіткості художнього оздоблення. Цей композиційний прийом активно використовується у дизайні середовища проектного бюро «Expromt». Ритм реалізується у розташуванні однотипних меблів і їх груп. Метричний повтор простежується в декоративному лицюванні керамічною плиткою та викладанні ламінатом підлоги. Зауважимо, що найбільш інтенсивно ритмічність прослідковується у прямокутному графічному вирішенні стін. Метричність прочитується майже у всьому: в однакових повторах вікон, декоративних елементів, також у розташуванні світильників на стелі і стінах.

Підлога проектного бюро «Expromt» вкрита плиткою і ламінатом, що мають до чотирьох відтінків, створюючи ефект метричного повтору.

Важливу роль у проектуванні офісного простору відіграє колір і світло. Світло виступає особливою складовою емоційного сприйняття, формує робочу та релаксаційну атмосферу. У приміщеннях використовується взаємодія природного та штучного освітлення. Завдяки значній довжині офісного простору та значної площі функціональних зон використовується в окремих локаціях і в денний період доби.

Один з найважливіших факторів безпеки для здоров'я є зручне розміщення джерел світла. В основі нових освітлювальних систем лежить принцип функціональності. Тенденції на офісне освітлення формуються відповідно до змiну в стилі роботи. Сьогодні в офісах усе рідше використовується яскраве центральне освітлення. Більш раціональним і комфортним визнане локальне освітлення, що акцентує увагу на певних функціональних зонах. Сенсорні вимикачі та дистанційний контроль яскравості у офісі проектного бюро «Expromt» реагують на зміну інтенсивності сонячного світла та дозволяють підтримати однаковий рівень освітленості. Застосування модулів з вбудованими асиметричними рефлекторами введено для концентрації світла над робочими поверхнями працівників.

Кольоро-графічне вирішення усіх частин інтер'єру проєктного бюро «Expromt» підпорядковане закону цілого та частин. За рахунок гармонійної взаємодії кольорових площин тон стель узгоджено із трьома основними колірними рішеннями стін: білим, активним контрастним матовим синім і декоративним світло-сірим кольором. Тональне рішення стін і стелі також узгоджено із загальним світлим тоном підлоги приміщення.

Стеля у офісі має білий колір, стіни сформовані холодним матовим геометричним декором або у деяких зонах однотонним синім кольором. На його фоні розташовано глянцеві червоні абстрактні репродукції. Всі зазначені елементи створюють образ стриманого ділового інтер'єру. Проте контрастні поєднання свідчать про активний розвиток, загальну функціональну орієнтацію офісу відповідає у проєктно-творчому напрямку. Така тенденція проєктування підкреслюється застосуванням матеріалів, декоративних покриттів та абстрактних репродукцій, що забезпечує створення враження неспокою, постійного пошуку ідей та незначної хаотичності.

Вибір графічного вирішення стін, стелі і підлоги спирається на корпоративну символіку, стилістику і кольори проєктного бюро «Expromt». Оздоблення та кольоро-фактурне рішення кожного кабінету й функціональної зони офісу відповідають корпоративній культурі та містять елементи фірмової стилістики.

Значну роль у формуванні середовища офісу, крім корпоративної стилістики, відіграють рекомендації колірної психології. Домінуюча холодна та нейтральна колірні гами у дизайні проєктного бюро «Expromt» створюють діловий настрій, а насичені акцентні тони формують проєктно-творчу атмосферу. Теплі насичені кольори у відпочинковій зоні сприяють позитивному робочому клімату.

Під час створення інтер'єру проєктного бюро «Expromt» враховувалися і конструктивні та ергономічні параметри меблів та обладнання. Вони узгоджувалися із колірним оформленням простору. В такий спосіб

забезпечувалося створення єдиного ансамблю, узгодженому із корпоративною стилістикою. На створення кольорового враження впливають підібрані матеріали, особливо метал, скло та дзеркальні поверхні, покриття стільниць столів, окремі декоративні елементи меблів та обладнання.

Отже, всі частини офісу об'єднані корпоративною стилістикою фірми. Використані контрасти нейтрально білих і темно-синіх кольорів з нанесенням графічних акцентів підсилюють концентрацію уваги та сприяють підвищенню працездатності, впливають на настрій, піднімають життєвий тонус працівників. Отже, композиційна організація приміщень офісу проєктного бюро «Expromt» представляє собою єдине ціле, частини якого узгоджуються між собою та підкоряються загальному корпоративному стилю.

Художній образ інтер'єру офісу створений на основі використання фірмової стилістики проєктного бюро «Expromt» і реалізації особливостей мінімалізму та хай-теку у відкритому просторі Open Space. Добір стилеутворюючих елементів проводився за принципами функціональності, простоти, краси, чіткості. Прямі та прямокутні форми гармонійно поєднуються між собою, створюючи враження цілісності, затишку і творчо-проєктного спрямування організації. Для організації роботи працівників використано у проєктному бюро «Expromt» невелику кількість меблів, що дозволило забезпечити зручність та комфортність приміщень.

Корпусні меблі цього офісу виконано у стриманій гамі світло-бежевого кольору під натуральне дерево бук, що добре поєднано зі світло-синіми фасадами та хромованими металевими ручками. На підтримку теплих червоних контрастних елементів офісу для проєктування типових конструкцій столів стільниці виконані у насиченому червоному кольорі під натуральне червоне дерево. В цілому, меблі мають типову форму, але відповідають власному функціональному призначенню. Єдиний стиль забезпечує використання столів і стільців із подібними елементами

оформлення, що відповідає стилістиці фірмової графіки проєктного бюро «Expromt».

Отже, розроблений інтер'єр офісу проєктного бюро «Expromt» відносимо до дизайнерського рівня проєктування, оскільки він реалізує основні принципи дизайну: функціональність, конструктивність, ергономічність, естетичність, екологічність, економічність. Даний інтер'єр є оригінальним завдяки вдалій стилізації, трансформації та узгодженню із фірмовою стилістикою.

4.5. Матеріали та технологія виготовлення

Інтер'єр офісу проєктного бюро «Expromt» поділений на певні функціональні зони, кожна з яких представлена своїми конструктивними елементами, наділені основними робочими функціями.

Для влаштування підлоги було використано керамічну плитку та ламінат. Керамічна плитка є доречною в місцях підвищеної зносостійкості. Це зони реєстрації, очікування та робочого місця керівника, а також у проходах між групами меблів. Ламінат використано у робочому просторі, у кімнаті перемовин і відпочинкової зоні співробітників.

Для влаштування стелі у всіх приміщеннях офісу реставровано залізобетонні панелі перекриття та вкрито їх білою водоемульсійною фарбою. Стіни проєктного бюро «Expromt» відповідно до стилістики закладу і корпоративної ідентифікації оздоблені фірмовими стилістичними елементами. Вони розроблені на основі кольорової гами бюро і втілені способом широкоформатного друку.

Системи інженерного обладнання та їх конструкція забезпечують комфортність освітлення та створення мікроклімату середовища. Освітлення проєктного бюро «Expromt» сформовано із конструкції підвісних світильників повздовжнього типу та прожекторів. Вони скомпоновані у єдину конструкцію групами по 4 штуки та зосереджені переважно над робочими місцями директора, працівників і офіс-менеджера. Конструкція

світильників є типовою для сучасних офісних приміщень, спроектована на основі пластикового каркасу і дзеркального відбивача. Завдяки такій конструкції покращується розсіювання світла. Для облаштування зони відпочинку і кухні використано додаткове місцеве освітлення для створення комфортних умов перебування працівників. Система кондиціонування приміщень офісу є прихованою, що формує естетику середовища та забезпечує комфортний мікроклімат.

Важливу роль у проектуванні відіграє вибір та розробка меблів та обладнання. Меблі та їх конструктивні особливості представлені як індивідуальна розробка, що спроектована у відповідності до загального призначення установи. Завдяки грамотному вибору меблів створено комфортне середовище для роботи, проведення нарад і зустрічей з потенційними клієнтами, презентації різноманітних проєктів та проведення перемовин. Не менш важлива роль конструкції меблів для облаштування зони відпочинку і приготування їжі.

Для проектування інтер'єру офісного приміщення були використані природні і штучні матеріали. Наведемо опис декоративно-лицювальних та оздоблювальних пропозиції, поданих у проєкті.

1) Підлога вкрита керамічною плиткою, обрано один тип, але чотирьох відтінків. Технологічно керамічна плитка клеїться на спеціальний клей, викладається на попередньо залиту бетоном стяжку. Варто прокласти між стяжкою і плиткою додатковий шар гідроізоляції, що важливо у приміщеннях з підвищеною вологістю.

Підлога у зонах робочого простору, кімнати перемовин та у відпочинковій зоні укладена ламінатом одного типу, але двох відтінків. Ламінат як і паркет паркет стелиться на поверхню, аналогічно підготовлену як і до керамічної плитки, проте перед укладанням ламінату шар теплоізоляції є обов'язковим для прокладання.

2) Стіни пофарбовані емульсійною білою фарбою, а також у виділених згідно проєкту частинах – латексною матовою синьою фарбою. Також стіни

в окремих зонах поклеєні шпалерами з нанесеними фірмовими графічними елементами. Вони друкуються на широкоформатному плотарі. Графічні стилізовані елементи та геометричні рисунки наносяться по завершенню всіх будівельних робіт.

3) Стеля вкривається водоемульсійною фарбою по завершенню відновлювальних та оздоблювальних робіт залізобетонних панелей перекриттів.

4) Меблі (столи, шафи, конструкція рецепції) в даному проєкті ексклюзивного дизайну, тому їх потрібно виготовляти за індивідуальною технологією. Каркасом для всіх конструктивних елементів меблів є металева труба діаметром 2,5-3 см, заштита МДФ або деревом. Площа стільниць для столів є досить великою, що пов'язано із необхідністю виконувати проєктні креслення та розрахунки на папері, окрім того необхідно заощадити місце для роботи за комп'ютером чи ноутбуком. Конструкція столу керівника аналогічна до іншої групи меблів. Проте вона ускладнена приставним столом для проведення нарад та розрахована на чотири особи.

Конструкція рецепції з фасадної частини (повернута до входу в офіс) спеціально підвищена і видовжена. Це дозволяє комфортно спілкуватися з клієнтами та надавати інформативні консультації відвідувачам. А також рецепція слугує для умовного відмежування робочого простору. Тильна сторона рецепції має типову висоту робочої поверхні, призначена для розташування на ній обладнання.

У зоні презентації проєктів та кімнаті перемовин передбачено великий круглий стіл, розрахований на 12 посадкових місць. Також для презентації передбачено мобільну дошку та кафедру для виступів. Торцева стіна у кабінеті перемовин пофарбована у суцільний матовий білий колір, що забезпечує демонстрацію на її поверхні проєктів за допомогою проєктора.

Відпочинкова зона і місце приготування їжі працівниками має великий кутовий диван, який здатний трансформуватися у ліжко; а також забезпечена журнальним столиком і невеликою кухнею.

Отже, під час проектування проектного бюро «Expromt» було використано натуральні та частково синтетичні матеріали, такі як скло, дерево, гіпсокартон, керамічна плитка тощо, а також та штучні – пластик, акрил тощо.

Висновки до розділу 4

У розділі 4 розкрито концепцію формоутворення інтер'єру офісу проектного бюро «Expromt». Вона заснована на логічно-раціональному рішенні функціональних зон, спрямована на втілення стилістики відкритого простору. Доведено, що основним принципом проектування офісу є відсутність перегородок та активне використання текстур і фактур суперграфіки, що відображають фірмові кольори бюро.

Обґрунтовано, що планувальне рішення офісу. У його основу покладені наступні критерії: чітке, логічне зонування простору, зрозуміла орієнтація в ньому завдяки відсутності перегородок, облаштування 14 робочих місць із забезпеченням комфортних умов для роботи в офісі.

Використаний характерний для мінімалізму принцип відкритості та відсутність декоративності, поєднання різних фактур та матеріалів, що підпорядковані загальному художньому образу. Всі форми і кольори організовано за принципом контрасту фактур і кольору.

Для оздоблення поверхонь застосовано наступні матеріали та покриття: для стін – латексна матова водоемульсійна фарба, широкоформатний друк; для підлоги – керамічна плитка і ламінат; для стелі – штукатурка; для меблів та обладнання – дерево, МДФ, хромований метал, текстильна, шкіряна оббивка м'яких крісел. Усі матеріали є екологічно чистими та забезпечують міцність на надійність конструкцій.

Термін експлуатації обладнання і конструктивних елементів офісного приміщення – 10 років. У разі необхідності виконується косметичний ремонт.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

У кваліфікаційній роботі магістра висвітлено теоретичні та практичні аспекти проєктування сучасного офісного простору.

1. Здійснено аналіз еволюції офісів та виокремлено основні історичні періоди їх становлення. Встановлено, що основні етапи еволюції офісних приміщень можна умовно розділити на чотири періоди: 1) Ранній період (до XVIII ст.); 2) Період індустріальної революції (XVIII – середина XIX ст.); 3) Період масової комунікації (середина XIX – початок XX ст.); 4) Період пошуку альтернативних концепцій офісного простору (XX – поч. XXI ст.). Еволюцію офісів можна прослідкувати за зміною наступних типів приміщень: особисті кабінети (поч. XIX ст.); «фабричний офіс» (1880-1930 рр.); «Бюроландшафт офіс» (1950-ті рр.); «Action Office» (1960-ті – 1980-ті рр.), «Co-working» офіс (2005 р.), офіс «Тачдаун» (2010 р.), офіс «Кінець сидінню». Виділення типів офісних приміщень визначається особливостями компонування основних функціональних зон, що пов'язано із тектонікою будинку та архітектурною конструкцією.

2. У дослідженні здійснено класифікацію та систематизовано вид офісних приміщень. Виділено закритий, відкритий та комбінований офісний простір.

3. Розкрито особливості компонування функціональних зон офісів на основі аналізу зразків світового та вітчизняного рівнів. Визначено, що особливості зонування офісного середовища передбачають налагодження комунікативних взаємозв'язків у трьох зонах: фронт-офіс, мідл-офіс, бек-офіс. Проаналізовано, що фронт-офіс поділяється на презентаційний (зона для зустрічей, презентацій, конференц-зал) та простір приймальної (рецепція і зона прийому). Мідл-офіс включає циркуляційний простір (коридор, простір між обладнанням). Бек-офіс поділяємо на робочий простір, простір забезпечення (простір зберігання, копіювання, друку, бібліотека), брейк-простір (ігрова зона, чуттєвий простір, кофіс, спорт-зону).

4. Розкрито роль меблевих конструкцій у формотворенні офісного простору, виділено мобільні та стаціонарні меблі та перегородки. Проведено

аналіз та висвітлено роль перегородок у контексті дизайну офісу. Встановлено, що перегородки як інструмент розмежування просторових зон офісу забезпечують створення комфортних умов праці та комунікації.

5. Розкрито сутність рівнів художньо-образної візуалізації змістів офісного простору, що забезпечує його візуальну ідентифікацію. Виділено чотири рівні художньо-образного рішення офісного простору: 1) кольорографічна візуалізація фірмової стилістики; 2) трансформація компонентів функціонального зонування згідно образів діяльності компанії; 3) реалізація корпоративної стилістики у ексклюзивних конструкціях меблів та обладнання; 4) архітектурне перетворення художньо-образного змісту офісу.

6. Виділено сучасні концепції у проектуванні офісів, зокрема концепція гри та пізнання, озеленення та виставкового простору – шоу-руму.

7. На основі аналізу аналогів і прототипів та методики дизайнерського проектування здійснено концептуальне рішення офісу проектного бюро «Expromt». Забезпечено формування особливої стилістики, яка заснована на використанні фірмової графіки проектного бюро «Expromt» та принципів дизайну відкритого простору.

Встановлено, що інтер'єр проектного бюро «Expromt» визначаються якісним плануванням, що забезпечують комфортні умови для роботи працівників, а також їх короткочасний відпочинок, можливості приготування і споживання їжі. Завдяки логічній організації офісного простору і мінімальному використанні меблів та обладнання середовище проектного бюро «Expromt» відповідає творчо-проектній спеціалізації.

Визначено, що розробка проектного бюро «Expromt» цілком задовольняє фізичні (відповідає антропометричним характеристикам людини), психічні (кольори, форми, фактури не викликають негативних відчуттів при сприйманні) і духовні потреби споживачів.

Досліджуваний інтер'єр офісу проектного бюро «Expromt» належить до дизайнерського рівня проектування, оскільки втілює основні принципи дизайну: функціональність, технологічність, ергономічність, естетичність,

екологічність і економічність. В цьому інтер'єрі відчувається оригінальність, вдала стилістика, заснована на трансформації і використанні фірмової стилістики бюро.

Дизайн-розробка інтер'єру офісу є концептуальним рішенням. Проект виконано засобами комп'ютерних програм 3ds max, CorelDRAW і Adobe Photoshop.

Практичне значення результати роботи полягають у тому, що розробка може бути використана для облаштування реального середовища офісу або як джерело інформації для пошуку дизайн-рішень багатофункціональних офісних просторів у навчальному процесі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Булгакова Т. В., Сова І. В. Особливості формування інтер'єрів офісних приміщень типу Open Space. *Технології та дизайн*. 2019. № 4 (33). С. 1-10.
2. Гнатюк Л.Р., Бовкун М.С. Особливості формоутворення дизайну меблів еко-офісу. *Вісник ХДАДМ*. 2011. №8. С.10-12.
3. Губов Б. І., Чернядьєва І. Д., Гершкович А.В. Державні будівельні норми України. Будівлі і споруди: офіси. ДБН В. 2.2.-20: Підручник-довідник. К., 2006. 61 с.
4. Двоповерховий офіс-шоурум Drommel. Скандинавські меблі та панорамні вікна в офісі виробника меблів. URL: <https://www.village.com.ua/village/service-shopping/interior/277621-office-drommel-furniture> (дата звернення: 1.06.2023).
5. Дизайн інтер'єру в офісах. URL: <http://gradostroitel.com.ua/dizajn-intereru-v-ofisah/> (дата звернення: 11.05.2023)
6. Дизайн інтер'єру офісу. URL: <http://www.focus-zone.com.ua/interior-design/interior-design.html> (дата звернення: 11.05.2023)
7. Дмитрієва Є. Переїзд в новий офіс: управління стихійним лихом. *Сучасний офіс*. 2006. № 6. С. 25-27.
8. Дубровський А. Екологічний щит міста. 2003. №11. С.109-112.
9. Європейська штаб-квартира компанії Apple в Корку Ірландія. URL: <http://poradum.com/texnika/onovlenu-yevropejska-shtab-kvartira-kompani-apple-v-korku.html> (дата звернення: 1.06.2023).
10. Ідеальне планування офісного простору. URL: <http://gradostroitel.com.ua/idealna-planuvannja-ofisnogo-prostoru/> (дата звернення: 11.05.2023)
11. Ковальський Л.М., Дмитренко А.Ю., Лях В.М. та ін. Архітектурна типологія громадських будинків і споруд: підручник. Київ: Інтерсервіс, 2018. 484 с.: іл.

12. Колеснікова Н. Ю. Історичні передумови виникнення та розвитку офісних будівель. *Регіональні проблеми архітектури та містобудування*. 2019. №13. С.133-139. DOI: 10.31650/2707-403X-2019-13-133-139.
13. Компактний офісний модуль для зовнішнього використання. URL: <http://tovpanorama.blogspot.com/2011/12/blog-post.html> (дата звернення: 11.05.2023)
14. Концепт iDesk — майбутнє офісів? URL: <http://importgameshop.allsmbsites.com> (дата звернення: 11.05.2023)
15. Курліщук Б. Ф. Проектування інтер'єрів, житлових і громадських споруд. Львів, 1998.
16. Лінда С.М. Архітектурне проектування громадських будівель і споруд. Львів: Львівська політехніка, 2010. 608 с.
17. Мальська М. П., Пандяк І. Г., Занько Ю. С. Організація готельного обслуговування: Підручник. Львів, 2011. 366 с.
18. Мигаль С. Проектування меблів. Львів: Світ, 1999.
19. Мідний мітинг-рум і «жива стіна» в офісі Sergey Makhno Architects «Найкращий інтер'єр офісу» за версією міжнародного конкурсу дизайну International Property Awards 2017-2018. URL: <https://www.the-village.com.ua/village/service-shopping/interior/267321-office-sergey-makhno-architects-starck-minin-tistol-makov> (дата звернення: 1.06.2023).
20. Мінімалістичні офісні меблі заощаджують робочий простір. URL: http://tovpanorama.blogspot.com/2011/07/blog-post_24.html (дата звернення: 11.05.2023)
21. Новіков О.С. Особливості дизайну інтер'єрів офісних приміщень. *Теорія та практика дизайну*. 2012. Вип. 2. С. 85-91.
22. Освітлення приміщень. Правильне офісне освітлення URL: <http://gradostroitel.com.ua/osvitlennja-primishhen-pravilne-ofisne-osvitlennja/> (дата звернення: 11.05.2023).

- 23.Офіс – простір для творчості і розвитку URL: <http://gradostroitel.com.ua/ofis-prostir-dlja-tvorchosti-i-rozvitku/> (дата звернення: 11.05.2023).
- 24.Офіс Google, штаб-квартира в Лондоні (Великобританія). URL: <https://ukr.media/world/384722/> (дата звернення: 1.06.2023).
- 25.Офіс Microsoft в Мілані. URL: <https://msoffice-prowork.com/microsoft-otkryla-novyjj-ofis-v-milane/> (дата звернення: 1.06.2023).
- 26.Офіс інтернет-провайдера Bahnhof Office в Стокгольмі (Швеція). URL: <https://ukr.media/world/384722/> (дата звернення: 1.06.2023).
- 27.Офіс креативного агентства Provid, Київ. URL: <https://bstyle.com.ua/blog/ofis-kreatyvnoho-agentstva-provid.html> (дата звернення: 1.06.2023).
28. Офіс майбутнього: тренди та новинки. URL: <http://blogoreader.org.ua/2009/10/01/office-of-the-future/> (дата звернення: 11.05.2023)
- 29.Офіс як частина фірмового стилю. URL: <http://gradostroitel.com.ua/ofis-jak-chastina-firmovogo-stilju/> (дата звернення: 11.05.2023)
- 30.Офісний дизайн – обличчя компанії. URL: <http://gradostroitel.com.ua/ofisnij-dizajn-oblichchya-kompaniyi/> (дата звернення: 11.05.2023)
31. Офісні меблі майбутнього: розклади та збори. URL: http://tovpanorama.blogspot.com/2011/03/blog-post_758.html (дата звернення: 11.05.2023)
- 32.Офіс-шоурум Drommel, Київ. Рекламне агентство TBWA Nakuhodo. URL: <https://www.volynnews.com/news/society/ofis-iak-zona-komfortu-kozhnoho-pratsivnyka/> (дата звернення: 1.06.2023).
- 33.Оформлення офісів в різних стилях. URL: <http://gradostroitel.com.ua/oformlennja-ofisiv-v-riznih-stiljah/> (дата звернення: 11.05.2023).

34. Практичний та креативний дизайн інтер'єру для офісу. Студія дизайну та архітектури О.М. Shumelda. URL: <https://design-lviv.com/dizajn/dizajn-ofisu/> (дата звернення: 1.06.2023).
35. Соловйова А.К. Основи архітектури та будівельних конструкцій: Підручник. К., 2005. 520 с.
36. Футуристичний офіс майбутнього від голландських дизайнерів з RAAAF. 2015. 21 жовтня. С. 21-27. URL: <https://vikna.if.ua/cikavo/42784/view> (дата звернення: 1.06.2023).
37. Черкес Б.С. Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ, 2013. 492 с.
38. Шевчук С. П. Скороходов В.А., Жуковська В. М. Управління сучасним офісом. Київ: Центр учбової літератури, 2010. 183 с.
39. The Evolution of Office Design. URL: <http://www.morganlovell.co.uk/articles/the-evolution-of-office-design> (дата звернення: 1.06.2023).
40. The History of the Modern Workspace. URL: <http://www.dwell.com/books/article/history-modern-workspace#5> (дата звернення: 1.06.2023).

ДОДАТОК А.

Ілюстративний матеріал

Job Berckheide, Notary Public in his Office, 1672, 78.5 x 62 cm.

1

2

Рис. А.1. Конторське приміщення нотаріуса: 1 – 1672 р.; 2 – кін. XVIII ст.

1

2

3

4

Рис. А.2. Офісне приміщення: 1 – 1868 р.; 2 – 1872 р.; 3, 4 – 1890 р.

Рис. А.3. Офісне приміщення: 1 – 1903 р.; 2 – 1908 р.; 3 – 1909 р.; 4 – 1910 р.

Рис. А.4. Фабрично-виробничий офіс: 1 – 1880-1930 рр.; 2 – 1923 р.; 3 – 1929 р.; 4 – 1930 р.

Рис. А.5. Фабрично-виробничий офіс: 1 – 1932 р.; 2 – 1936 р.; 3 – 1949 р.; 4 – 1950 р.

Рис. А.6. Фабрично-виробничий офіс: 1 – Офіс «Бюроландшафт», 1952 р.; 2 – 1960 р.; 3 – 1972 р.; 4 – 1982 р.

Рис. А.7. Офіс кубікл (анг. «cubicles farm»), 1963 р.

1

2

Рис. А.8. Стійниково-кластерний офіс (анг. «bullpen farm»), 1965 р.

1

2

3

Рис. А.9. Офісні приміщення: 1 - кінець ХХ ст.; 2, 3 – поч. ХХІ ст.

Рис. А.10. Офіс рекламного агентства “JWT ”: 1 – зона очікування і реєстрація; 2 – кімната для переговорів; 3 - Кімната для нарад і генерування ідей; 4 – Коридор; 5 - Відпочинкова зона; 6 - Кімната для нарад і генерування ідей; 7 - Відпочинкова зона і кімната для генерування ідей.

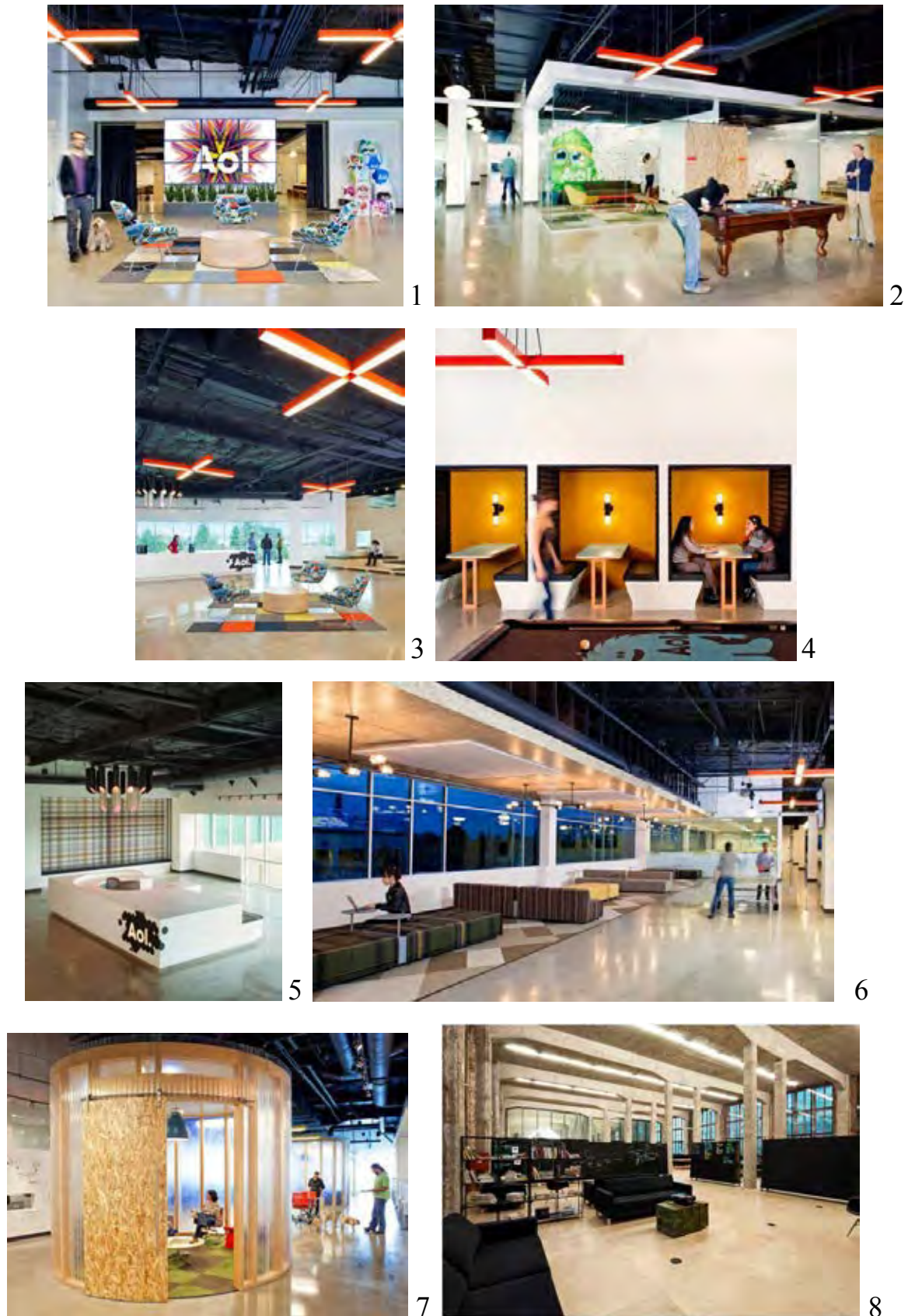

Рис. А.11. Офіс студії-дизайну «AOL»: 1 – зона переговорів; 2 – Відпочинкова зона і кімната для нарад; 3 - зона переговорів і рецепція; 4 - Відпочинкові кабінки; 5 – Рецепція; 6 - Відпочинкова зона; 7 - Кімната для ведення переговорів; 8 – Коворкінг-офіс, 2005.

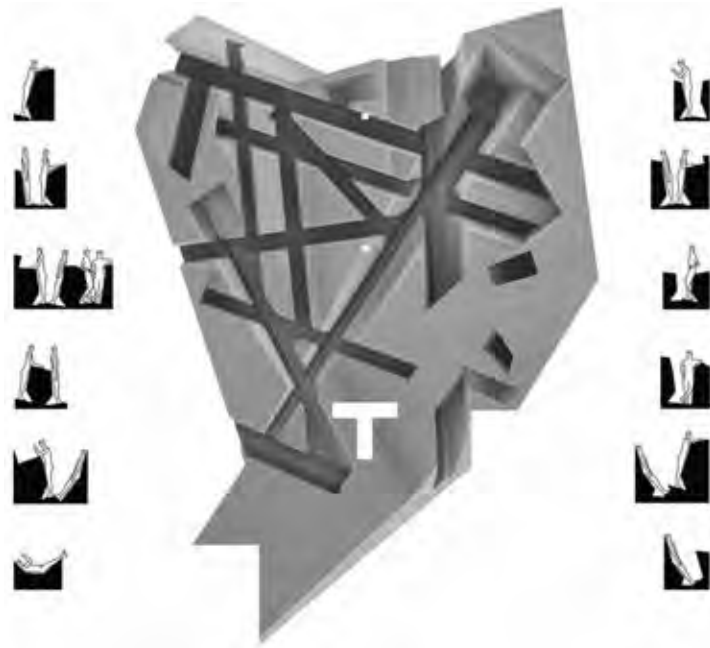

Рис. А.12. Тацдаун офіс «RAAAF-Rietveld-Architecture-Art», 2013

Рис. А.13. Атріумний тип офісу

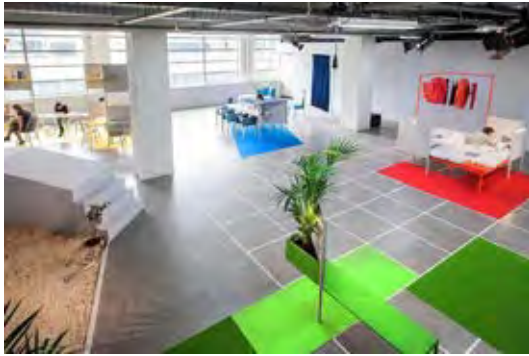

Рис.А.14. Коворкінг у Нідерландах

Рис.А.15. Тачдаун офіс «Arup-losangeles-zago»

1

2

Рис. А.16. Тачдаун офіс «1305 Studio Office»

Рис.А.17. Тачдаун елемент у офісі «AOL»

1

2

Рис.А.18. Тачдаун зона у офісі «Google». м. Дублін

Рис.А.19. Тачдаун зона у офісі «DTAC». м. Бангкок

Рис.А.20. Мобільні модульні перегородки

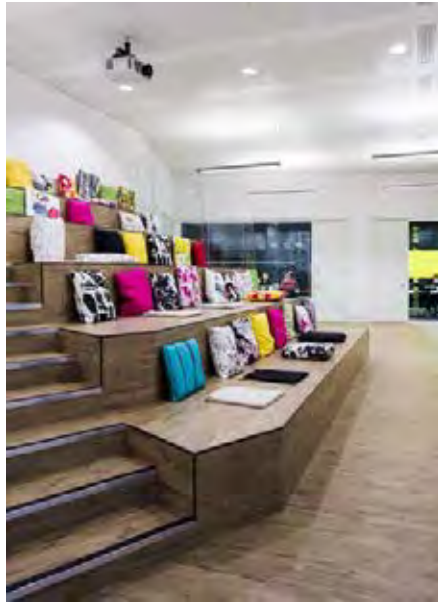
Рис.А.21. Конференц зал офісу Google. м. Мадрид

Рис.А.22. Простір приймальної компанії «Cisco»

Рис.А.23. Простір приймальної компанії «Leo Burnett».

1

2

3

4

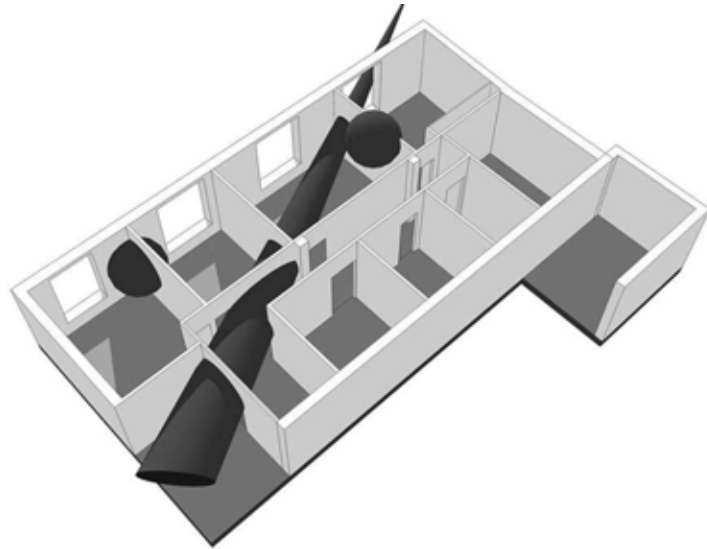

5

6

Рис. А.24. Офіс компанії NGRS.

1

2

3

Рис. А.25. Офіс компанії HUBflat як ілюстрування способу пристосування «старої» будівлі під офіс відкритого планування. м. Мадрид

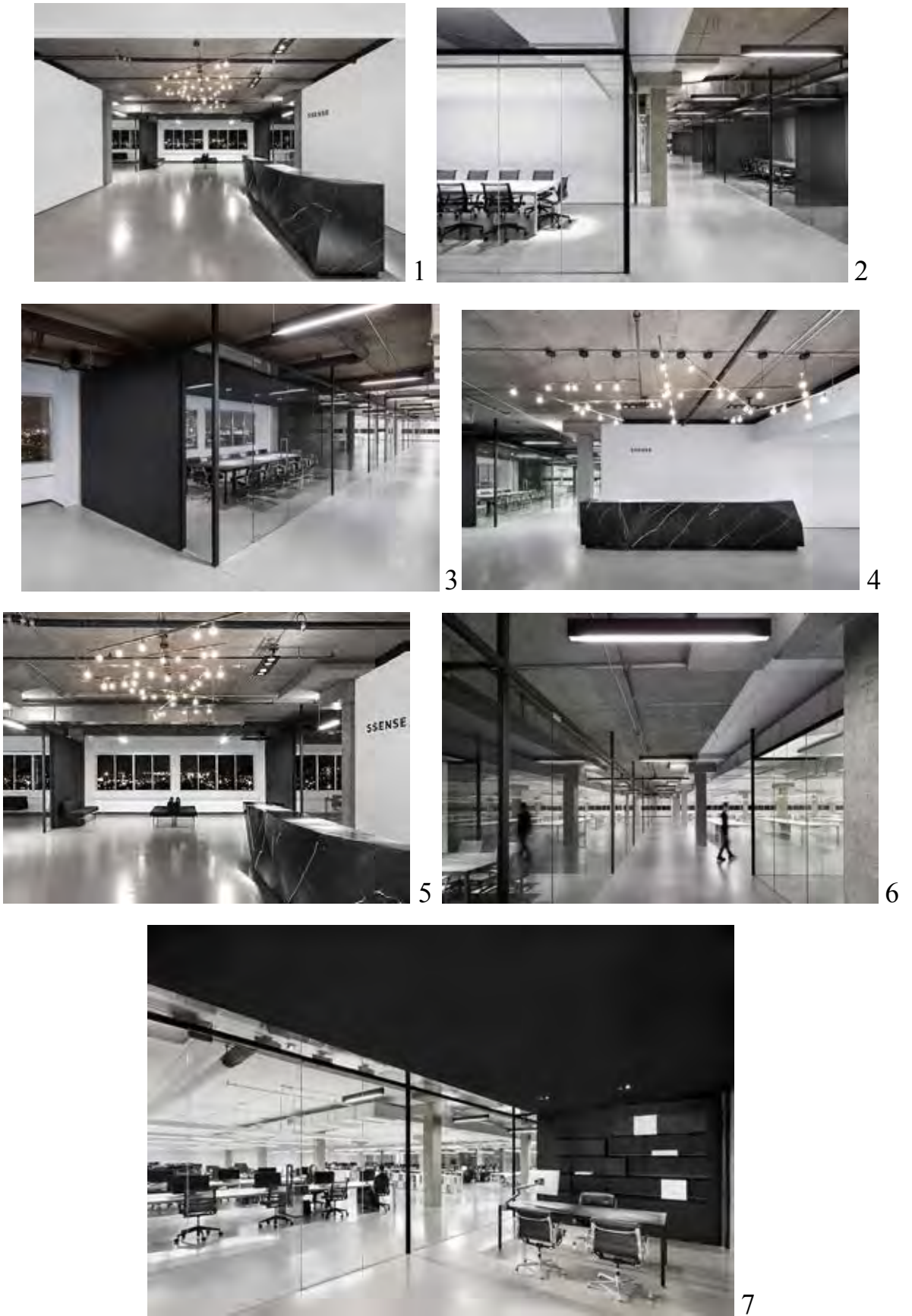
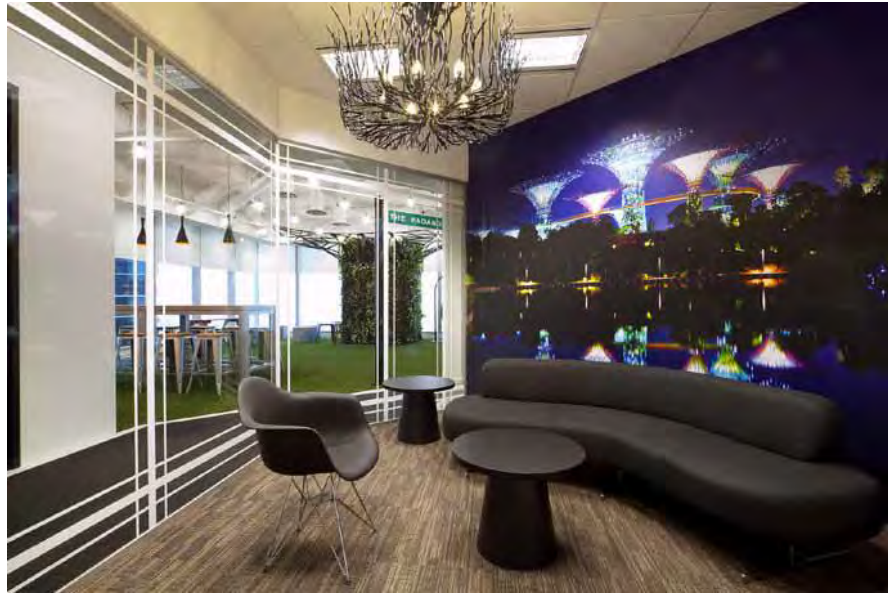

Рис. А.26. Офіс SSENSE. м. Монреаль

1

2

3

Рис. А.27. Офіс Booking.com. м. Сінгапур

Рис. А.28. Офіс Wieden+Kennedy. м. Нью-Йорк

1

2

3

4

5

6

Рис.А.29. Втілення першого рівня художньо-образного опрацювання офісного середовища у інтер'єрі компанії «Twitter»

Рис.А.30. Втілення другого рівня художньо-образного опрацювання офісного середовища у інтер'єрі компанії «Design Blitz»

1

2

1

2

Рис.А.31. Втілення третього рівня художньо-образного опрацювання офісного середовища у інтер'єрі компанії «Red Bull»

1

2

Рис. А.32. Втілення четвертого рівня художньо-образного опрацювання офісного середовища

1

2

3

4

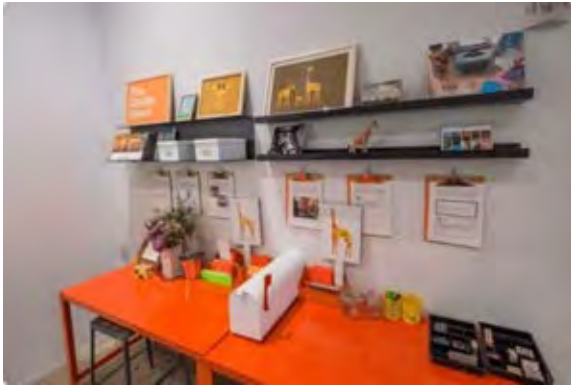

5

6

Рис. А.33. Штаб-квартира Lego, Біллунн (Данія)

1

2

3

4

5

6

7

8

Рис. А.34. Офіс Airbnb, Сан-Франциско (Каліфорнія, США)

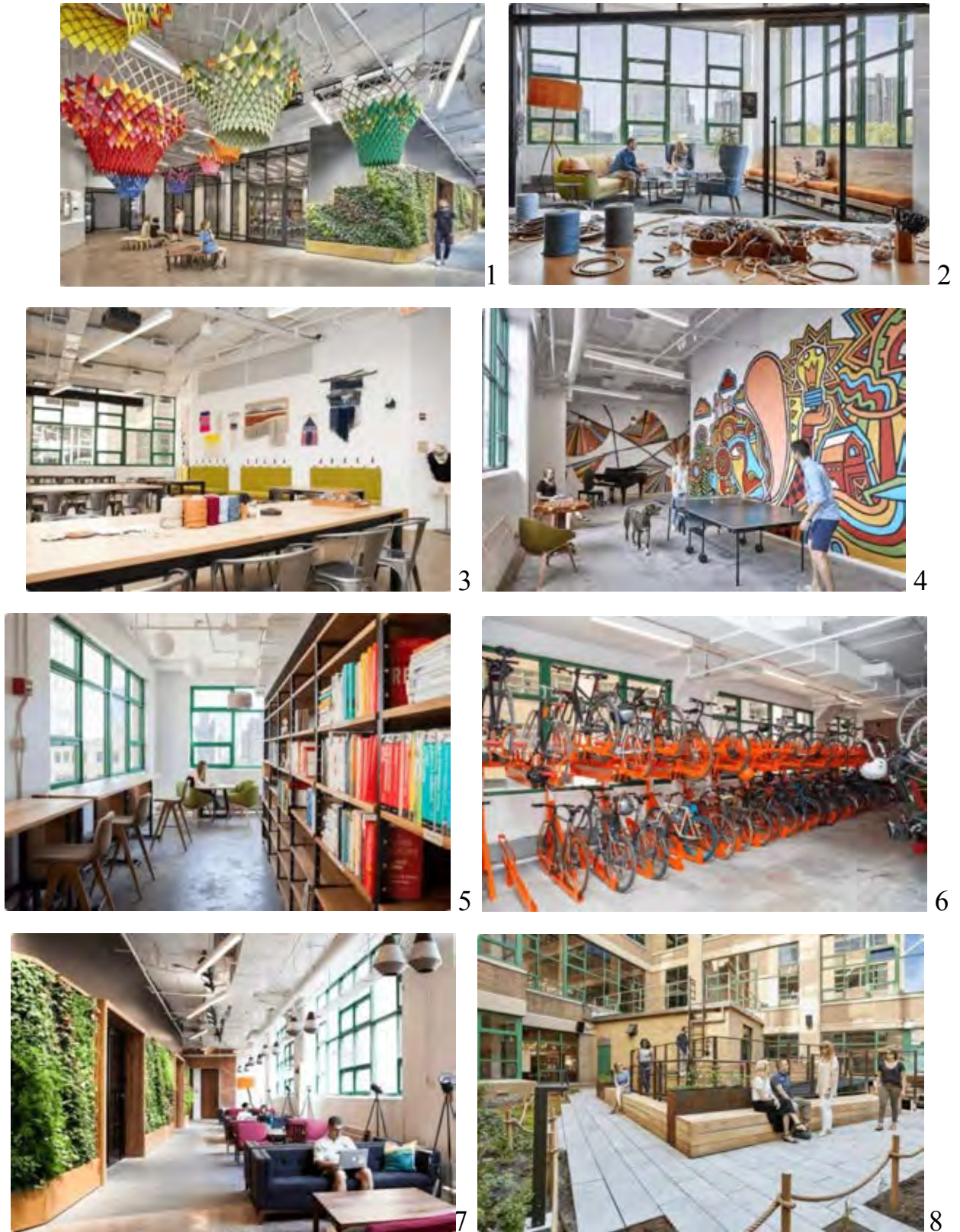

Рис. А.35. Etsy Бруклін (Нью-Йорк, США)

1

2

3

4

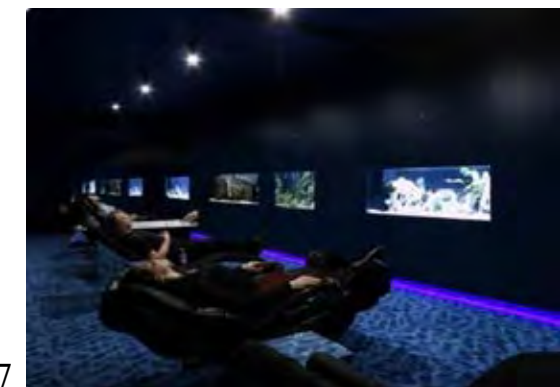
5

6

7

8

Рис.А.36. Офіс Google Цюрих (Швейцарія)

1

2

3

4

5

6

7

8

9

Рис. А.37. Офіс Inventionland, Піттсбург (Пенсильванія, США)

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Рис. А.38. Офіс Money.co.uk, Сайренсестер (Глостершир, Великобританія)

Рис. А.39. Офіс податкової служби Нідерландів Апелдорн (Нідерланди)

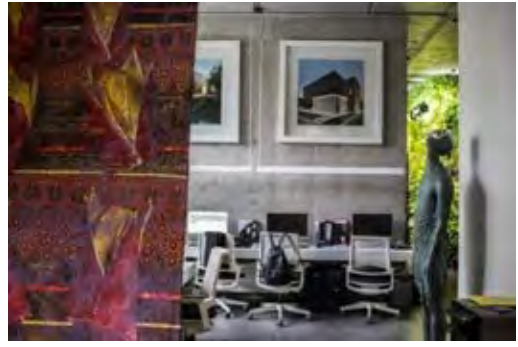

Рис. А.40. Офіс Sergey Makhno Architects, Київ

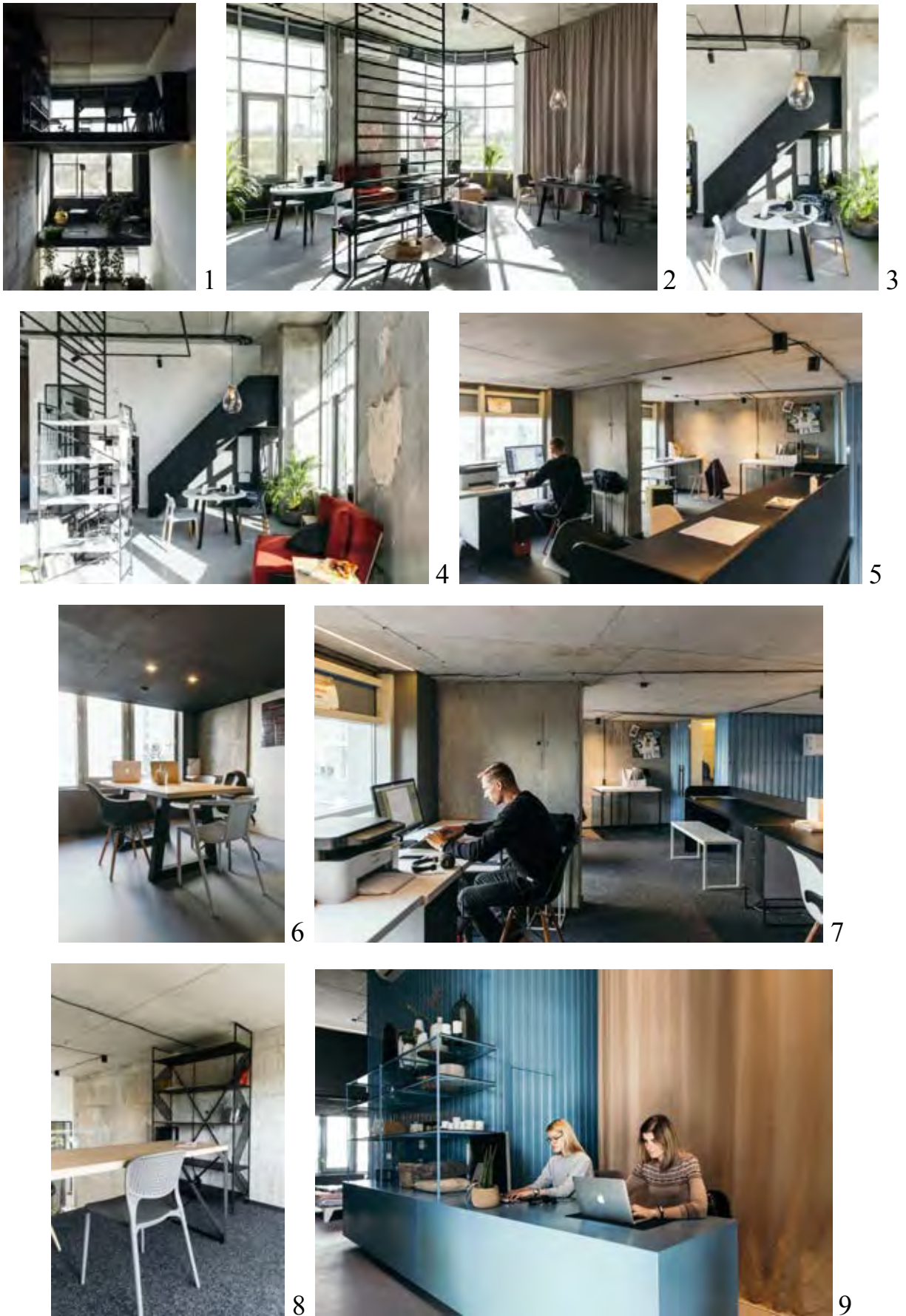

Рис. А.41. Двоповерховий офіс-шоурум Drommel, Київ

1

2

3

4

Рис. А.42. Офіс рекламного агентства TBWA Nakuhodo., Токіо, Японія

Рис. А.43. Офіс інтернет-провайдера Bahnhof Office, Стокгольм, Швеція.

1

2

3

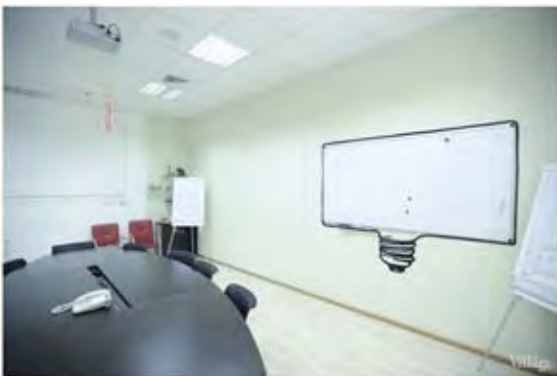
4

5

6

7

8

Рис. А.44. Офіс креативного агентства Provid, Київ

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Рис. А.45. Офіс Microsoft в Мілані (Італія).

Рис. А.46. Європейська штаб-квартира компанії Apple в Корку, Ірландія

Рис. А.47. Офіс Google, штаб-квартира в Лондоні (Великобританія)

ДОДАТОК Б

Таблиці та схеми

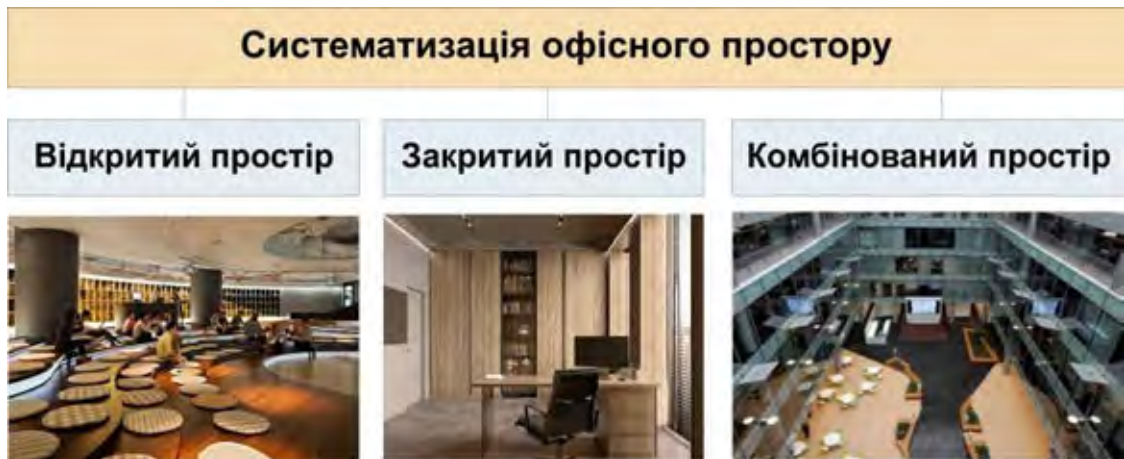
Таблиця Б.1.

Етапи еволюції офісних приміщень

Етапи еволюції офісних приміщень	
<p style="text-align: center;">Ранній період (до XVIII століття)</p> <p>біржі з комбінованою планувальною структурою, з центральним зальним простором та галереями</p>	
<p style="text-align: center;">Період індустріальної революції (XVIII – сер. XIX ст.)</p> <p>Фабрично-виробничий офіс: ряди столів у відкритих офісних залах</p>	
<p style="text-align: center;">Період масової комунікації (сер. XIX – поч. XX ст.)</p> <p>Офіс кубікл; Стойниковий кластерний офіс</p>	
<p style="text-align: center;">Період альтернативних концепцій офісного простору (XX – поч. XXI ст.)</p> <p>Нові концепції офісів: коворкінг і тачдаун</p>	

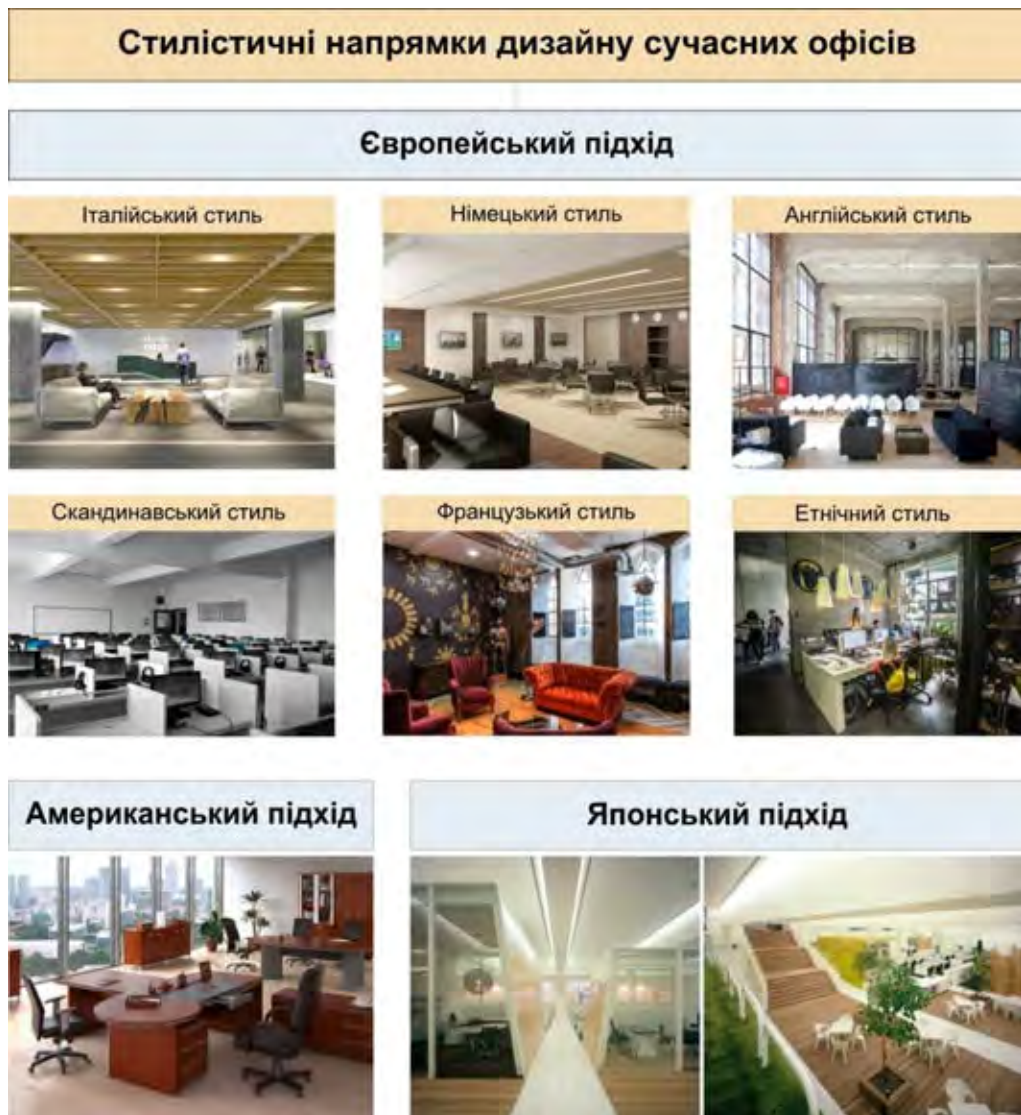
Таблиця Б.2.

Систематизація офісного простору

Таблиця Б.3.

Стилістичні напрямки дизайну офісних приміщень

Таблиця Б.4.

Функціональне зонування офісного простору

Функціональне зонування офісного простору		
<p>Фронт-офіс</p> <p>вільний доступ відвідувачів</p>	<p>Мідл-офіс</p> <p>простір для циркуляції персоналу</p>	<p>Бейк-офіс</p> <p>для працівників, що не контактують з клієнтами</p>
<p>зона зустрічей і перемовин</p>	<p>коридори</p>	<p>робочий простір</p>
		
<p>зал для презентацій та конференцій</p>		
	<p>коридори місцями відпочинку</p>	<p>чуттєвий простір</p>
<p>рецепшн</p> 		
<p>зона очікування</p>		<p>зона зберігання, бібліотека, кофіс</p>
		
		<p>ігрова зона, спортзал</p>
		

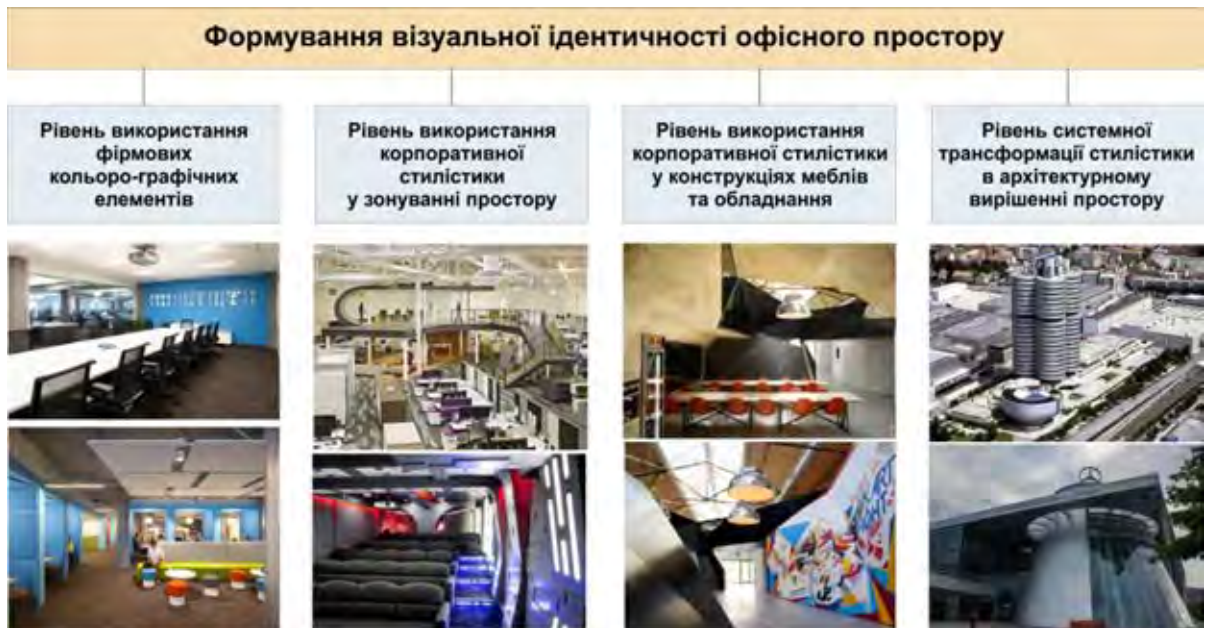
Таблиця Б.5.

Проектні аспекти розробки дизайну офісного простору

Проектні аспекти розробки дизайну офісного простору	
1	аналіз потреб споживачів
2	ергономічні вимоги
3	освітлення та мікроклімат
4	художньо-образна стилістика
5	екологічна стійкість

Таблиця Б.6.

Формування візуальної ідентичності офісного простору

Таблиця Б.7.

Сучасні концепції у проектуванні офісів

ДОДАТОК В.

Проектні матеріали до дизайн-розробки офісу проектного бюро «Expromt»

Завдання на дизайн-розробку офісу проектного бюро «Expromt»

1. Призначення та галузь застосування – розробити концептуальний проект середовища офісу проектного бюро «Expromt».

2. Умова розробки - завдання для виконання кваліфікаційної роботи магістра.

3. Мета розробки – створення концептуального проекту офісного середовища, його функціонального зонування та конструктивної розробки робочих столів, меблів і обладнання у відповідності до особливостей предметно-просторової організація конторських приміщень «Open Space» (відкритого простору) та корпоративної стилістики проектного бюро «Expromt».

4. Джерела - фахова та спеціалізована література (журнали та книги), практичні розробки та проектно-графічний аналіз інтер'єрів офісів та конторських приміщень які виконані у стилістиці «Open Space».

5. Технічні вимоги:

- *зонування та функціональні вимоги:* інтер'єр складається з одного основного і двох допоміжних приміщень. Головне включає в себе робочу зону працівників (дизайнерів) яка поєднана з робочим простором офіс-менеджера (рецепцією) та директора проектного бюро, а також зону очікування прийому та попередніх консультацій. Допоміжне приміщення для переговорів та презентацій проектів відмежоване від головного перегородкою, а кухня і відпочинкова зона умовним бар'єром – стійкою.

- *умови експлуатації:* забезпечуються використанням якісної сировини, сучасних технологій будівництва, меблів та обладнання, виконаних за індивідуальними кресленнями на замовлення;

- *конструктивно-технологічне забезпечення*: базується на єдиній системі домовленостей щодо виконання робіт та якості дизайну;

- *вимоги до надійності*: обумовлені терміном експлуатації приміщення проектного бюро «Expromt» і її обладнання не менше 10 років, а також надійністю взаємозв'язків між виконавцями, їх професійним рівнем виконаних робіт і питаннями експлуатації та обслуговування;

- *ергономічні показники* повинні відповідати гігієнічним факторам (використання нешкідливих матеріалів), фізіологічним факторам (планування функціональних зон щодо системи «Людина – Середовище») та іншим ергономічним стандартам, зручності експлуатації та обслуговуванню дизайн-офісу;

- *естетичні вимоги* забезпечуються системою композиції як основним методом проектування з метою створення образу дизайн-офісу у стилістиці «Open Space»;

- *патентна чистота* – дизайн-розробка є авторською, але на патентування не претендує.

- *вимоги до категорії якості*: найвищі.

6. Економічні вимоги орієнтовна вартість дизайн-розробки згідно ринкових цін.

7. Специфічні вимоги:

- вносити зміни у проєкт в процесі дизайн-розробки;

- відображати у проєктно-графічному рішенні інтер'єру офісу особливості фірмовий стилю організації та стилістику формотворення «Open Space».

8. Характер та стадії розробки – кваліфікаційна робота є новою, концептуальною розробкою здійсненою на основі проведеного аналізу аналогів і прототипів з виконанням усіх стадій проєктного процесу за методикою кафедри архітектури та дизайну ЛНТУ: стадії розробки – дослідження аналогів і прототипів, формулювання концепції формотворення, пошукові ескізи, затвердження остаточного варіанту розробки, комп'ютерної візуалізації інтер'єру офісу.

9. Обмеження - за технологічними процесами виготовлення, матеріалами й стильовими можливостями проектування, ціною та термінами виконання робіт.

10. Композиційні елементи та види робіт, що підлягають розробці: планувальне рішення і функціональне зонування, розгортки стін, план освітлення та покриттів підлоги, перспективні зображення, розробка обладнання і конструкції офісних меблів, столу керівника, конструкції рецепції, а також художньо-графічне оформлення стін в контексті фірмової графіки проєктного бюро «Expromt».

11. Пропозиції з використання покриттів і декоративно-лицювальних матеріалів – вважаємо за потрібне використати відповідно до стилістики офісного приміщення матеріали – природні та штучні: МДФ, хромований і матовий метал як основний матеріал в каркасних конструкціях столів і стільчиків; тонована латексна фарба та широкоформатний друк; текстиль – для оздоблення стільців та шкіра для софи і стільчика; пластик, керамічна плитка тощо.

12. Документи і художньо-графічні матеріали, що передаються замовнику. Для можливого втілення проєкту замовнику будуть передані наступні матеріали;

- план – функціонального зонування приміщення, розгортки стін, план стелі та освітлення, перспективні зображення, план покриттів підлоги, конструктивні креслення столів та рецепції.

- графічне рішення проєкту.

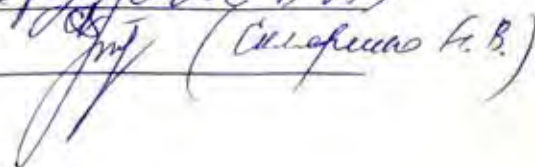
13. Порядок контролю та приймання: згідно з вимогами методики проєктування та за домовленістю сторін.

Здобувач _____

Керівник кваліфікаційної роботи _____

(Бордунас В.П.)

(Сидоренко А.В.)

Рис.В.1. Ескізне рішення функціональної зони дизайнерів

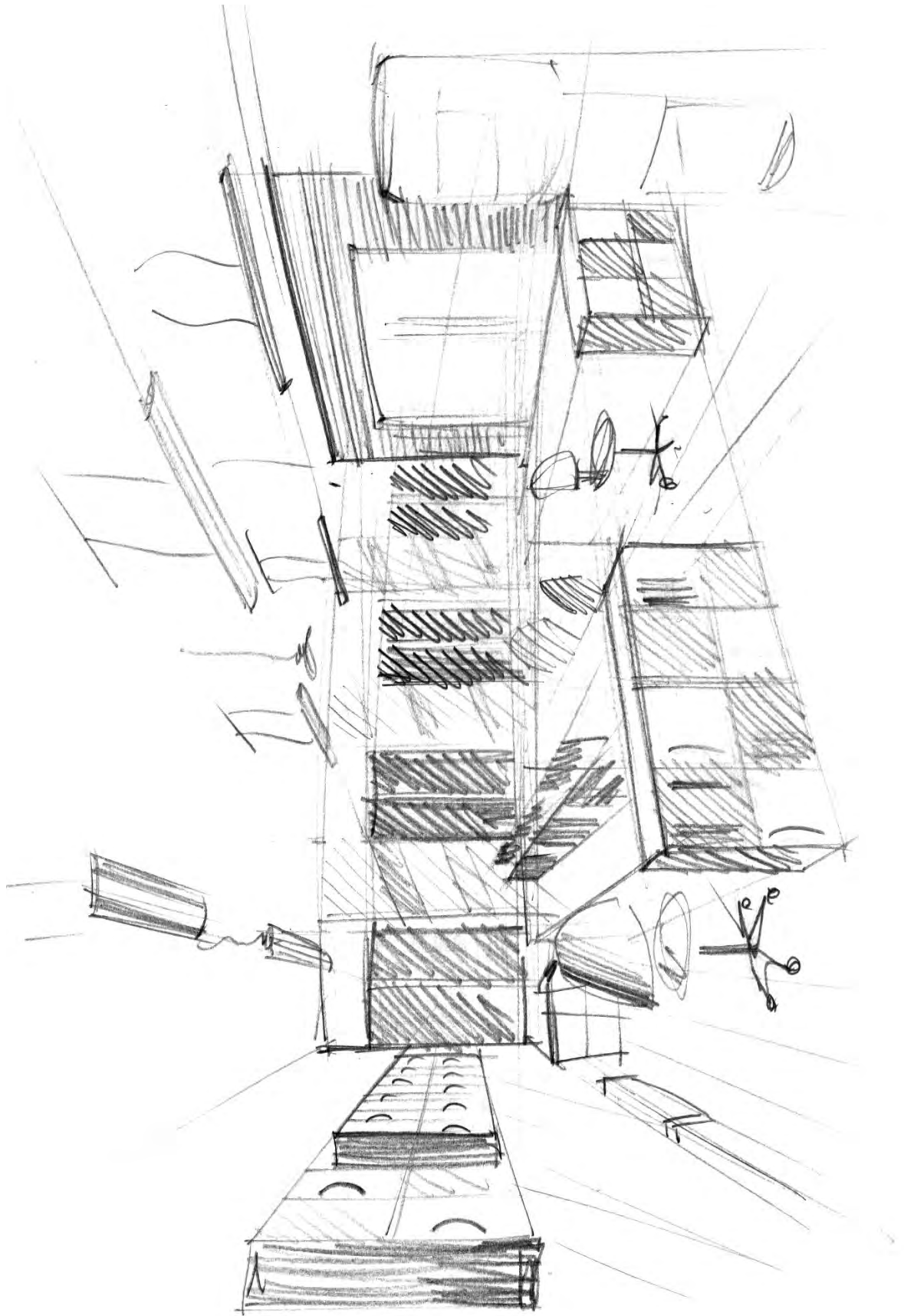

Рис. В.2. Ескізне рішення відпочинкової зони

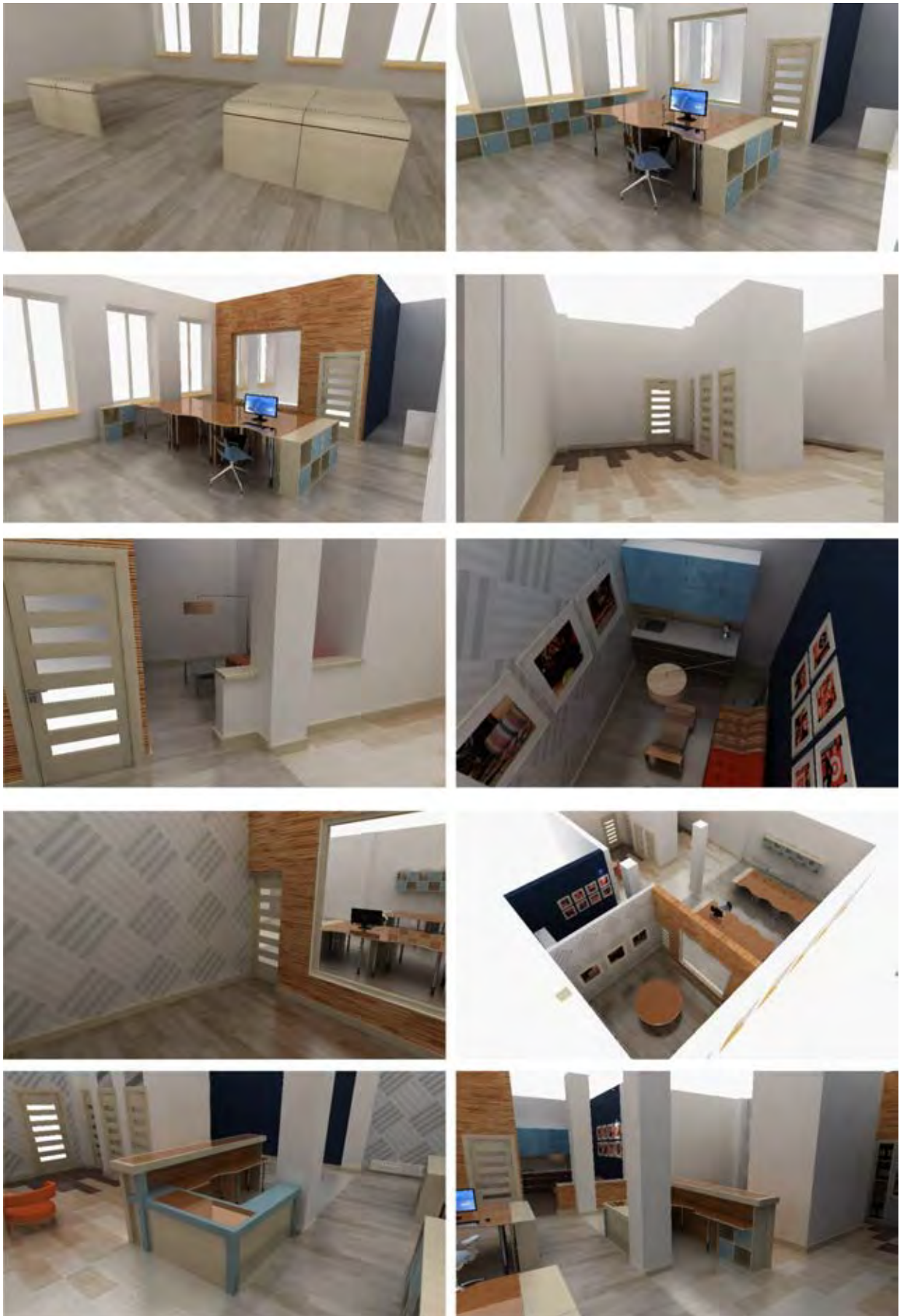

Рис. В.3. Пошукові ескізи та етапи виконання проєкту

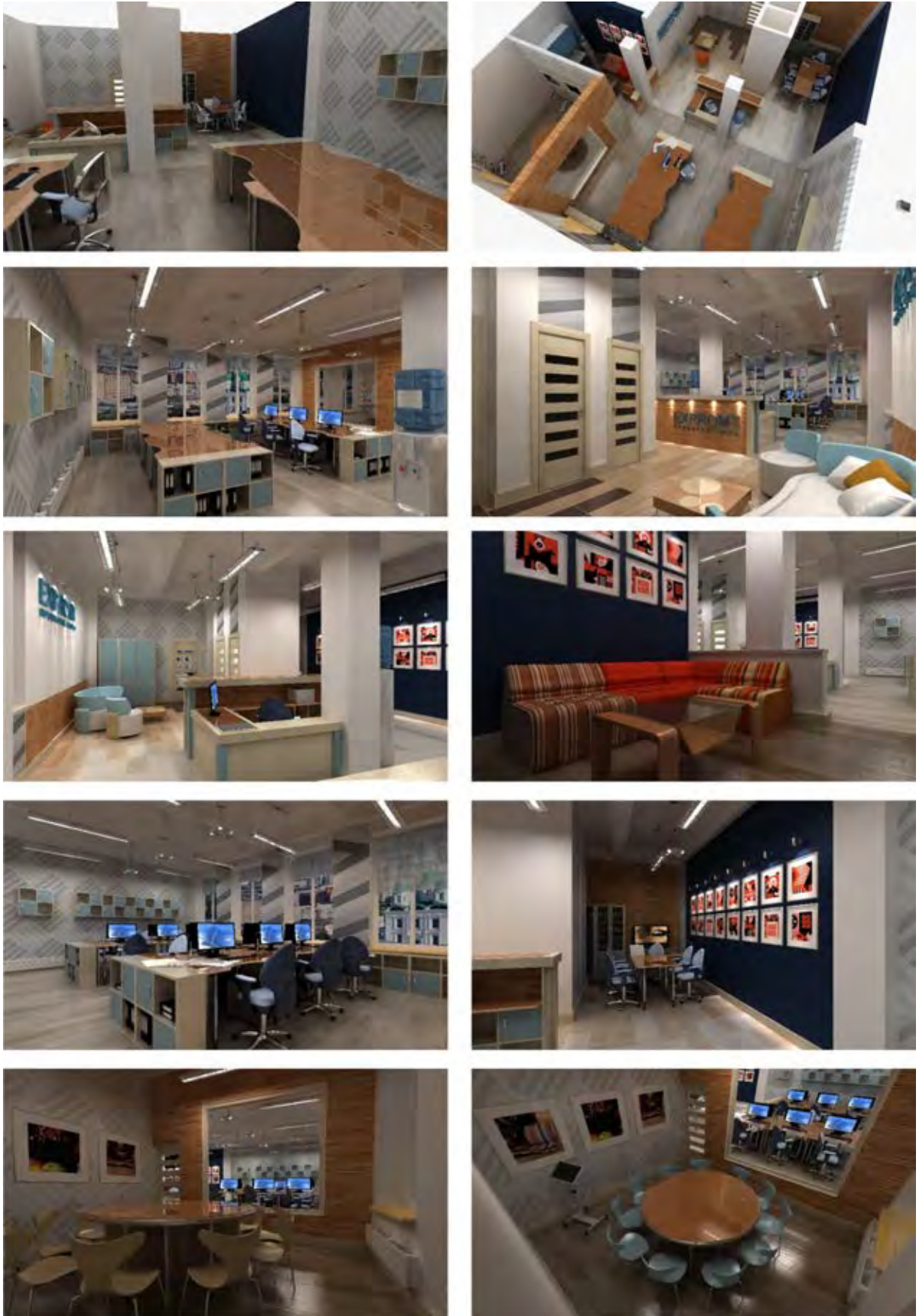

Рис. В.4. Пошукові ескізи та етапи виконання проєкту

1

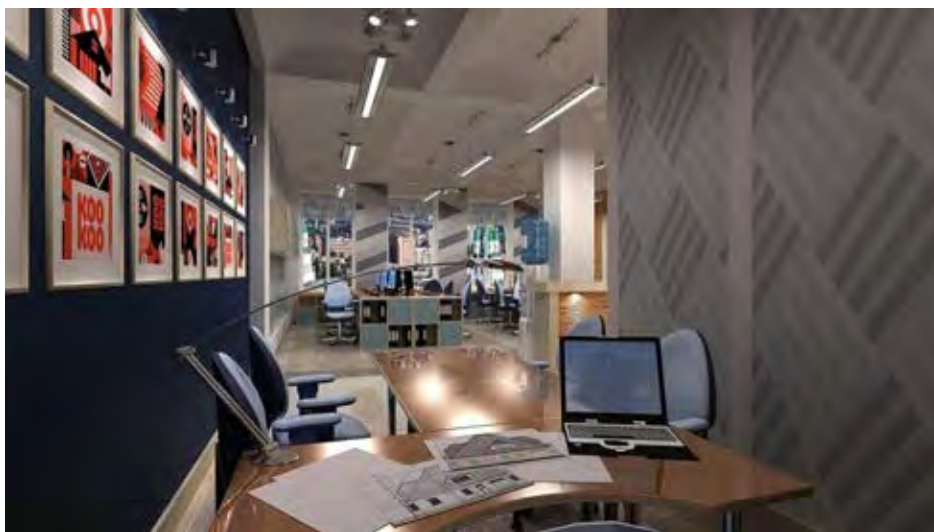

2

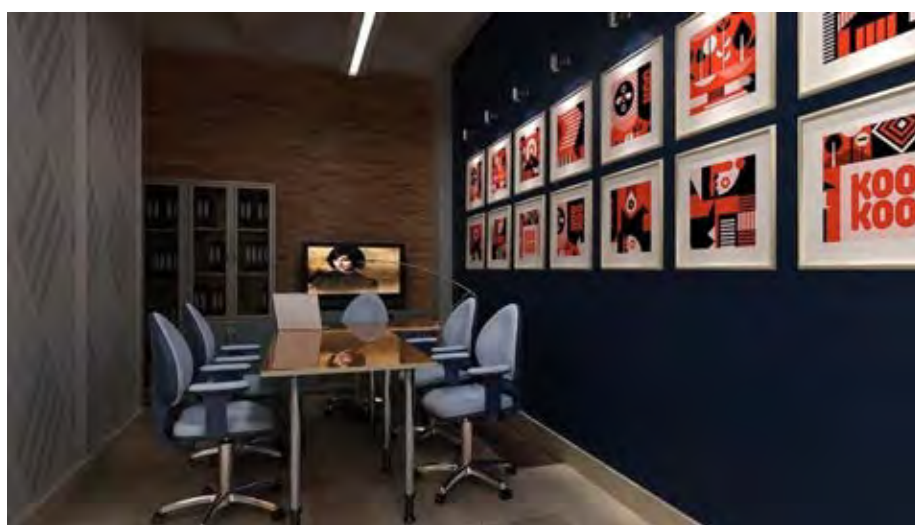
Рис. В.5. Робочий простір проєктантів

Рис. В.6. Функціональна зона очікування

1

2

Рис. В.7. Робочий простір керівника бюро

Рис. В.8. Приміщення перемовин і презентації проєктів

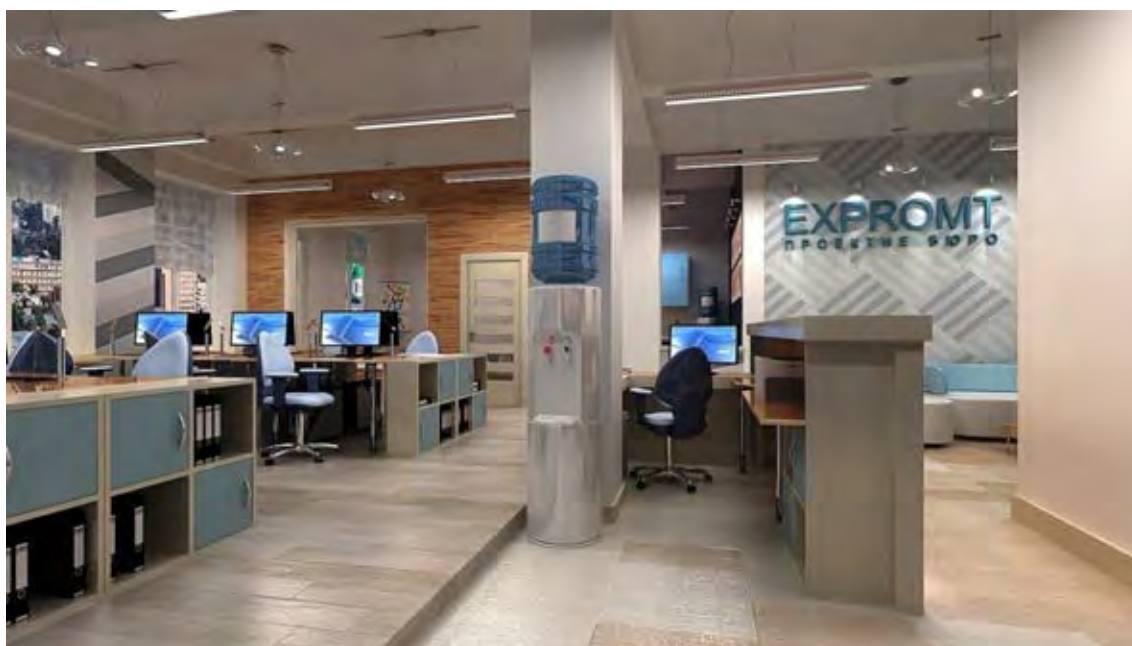

Рис. В.9. Робочий простір офіс менеджера – рецепція

1

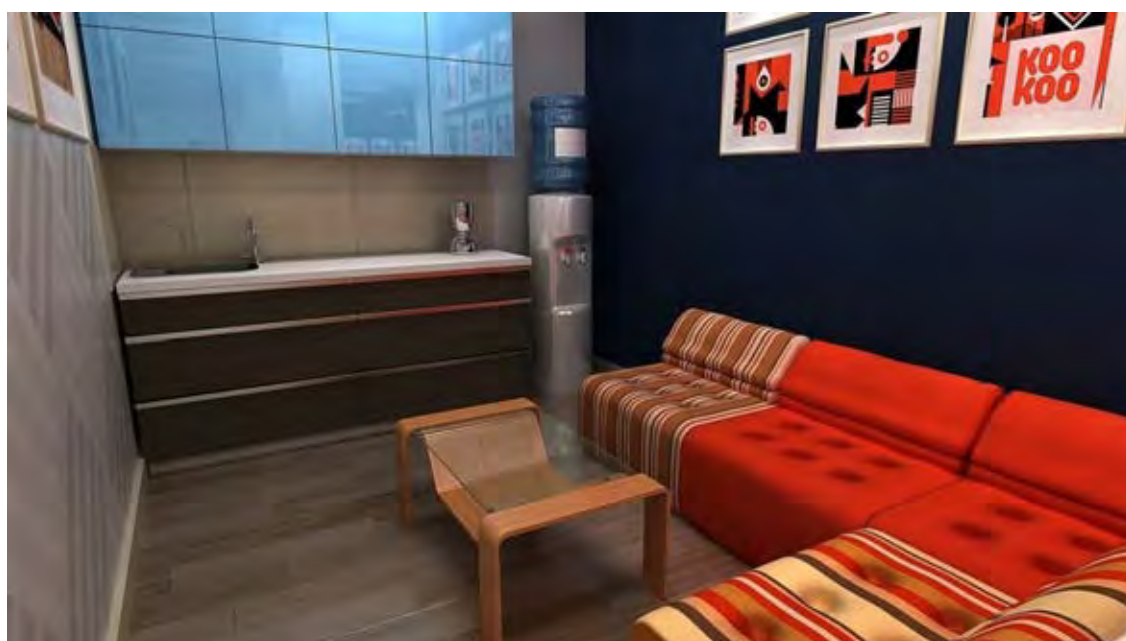

Рис. В.10. Кімната відпочинку працівників офісу

Рис. В.11. Планшет демонстраційної графіки №1

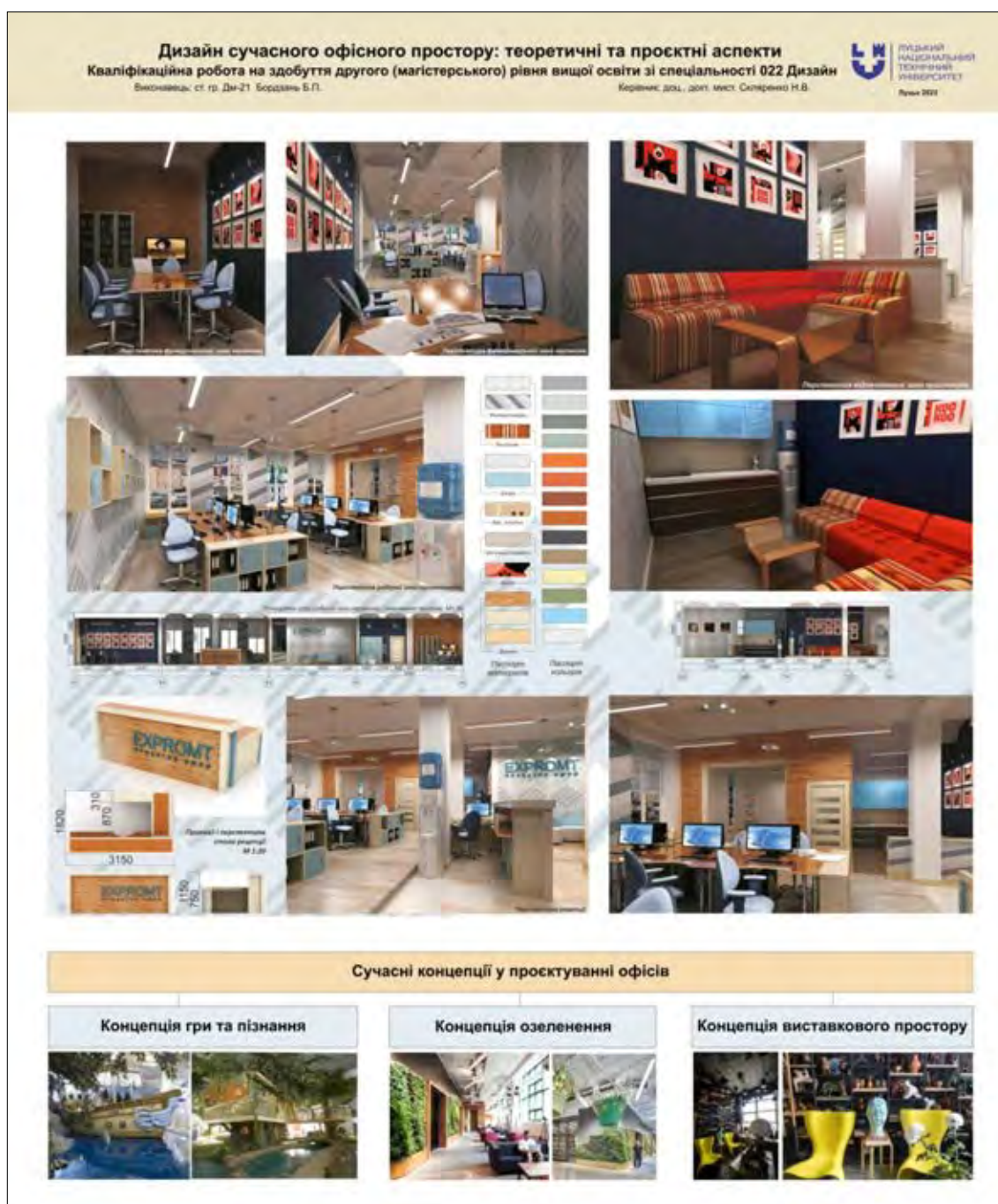

Рис. В.13. Планшет демонстраційної графіки №3

